Nr. 45 (15.135). Lwów, wtorek 28. lutego 1939. Rok LX.
Ч. 45 (15.135). Львів, вівторок 28. лютого 1939. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-20
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Перше засідання сойму Карпатської України відбудеться 2. березня.

ХУСТ. КУП. Добре поінформовані кола очікують, що президент чехо-словацько-української федерації д-р Е. Гаха скличе перше засідання сойму Карпатської України на день 2. березня ц. р. Засідання мабуть відкриють в год. 17-ій, в руханковій салі хустської української державної гімназії.

ХУСТ ОЧІКУЄ ПЕРШОЇ СЕСІЇ СОЙМУ.

КУП. повідомляє з Хусту, що місто нетерпеливо очікує скликання сойму та робить відповідні приготування для прийняття сподіваних гостей. В день першого засідання місто буде святочно прибране, на урядах і приватних домах повіватимуть українські національні прапори. Також „Карпатська Січ" робить приготування, щоб відповідно відсвяткувати день першого засідання карпато-українського сойму. В тому дні відбудуться по всіх містах і селах Карпатської України святочні обходи й академії.

Тому, що готелі в Хусті дістали вже багато телеграфічних замовлень з усіх земель республіки і зза кордону, відділ преси і пропаганди уряду звертає увагу, щоби завчасу зголошувати приїзд і дати змогу зарезервувати кімнат в готелях.

Виїзд мін. Ю. Ревая до Праги.

ХУСТ. КУП. повідомляє, що в неділю виїхав до Праги мін. Юлій Ревай в супроводі голови краєвої виборчої комісії Карпатської України д-р Петро Калинюка.

—о—

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „ПРОСВІТИ" В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

КУП. В неділю 26. ц. м. відбулись у Хусті надзвичайні загальні збори „Просвіти". Головну точку програми становила зміна статуту, який пристосовано до нового політичного стану й законодавства.

Промова през. Гахи.

ПРАГА. КУП. 18. березня ц. р. президент д-р Е. Гаха виголосить перед мікрофоном промову в англійській мові, призначену для заграниці. Цю промову передаватимуть найбільші англійські та американські радієві стації.

Національний фонд Карпатської України.

Преса К. У. приносить статтю на тему добровільного оподаткування на національний фонд.

Читаємо там: Громадянство приняло з вдоволенням вістку про добровільний податок на національний фонд Карпатської України. Треба вірити, що не знайдеться ні один син української землі, який не відкликнувся би на цей заклик, що в краю і на еміграції всі українці відчують його актуальність і всі до одного виконають національний обовязок супроти батьківщини. Побіч дрібних датків, заможніші повинні складати і більші пожертви. На відбудування держави треба великих капіталів, а їх тепер не легко дістати. У нашій землі є великі природні багатства, але їх треба щойно відшукати й вихіснувати. Карпатську Україну звуть українською Швайцарією, але в ній треба побудувати школи, фабрики, залізниці і т. д. На це треба грошей.

Німці у Чехословаччині та чехи в Німеччині

ЗВІЛЬНЕНІ ВІД ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

Прага. ПАТ. У деннику законів та розпорядків появився декрет, що звільнює від військової служби чеських громадян німецької народности.

Берлін. ПАТ. „Національ Цайтунг" повідомляє, що чеський уряд уневажнив бранку німців, які мали відбути військову службу від 1 березня. Свідоцтва приналежности до нім. народности видаватимуть окружні експозитури німецького уряду праці згідно з декляраціею народности підчас конскрипції 1930 р.

Справу німців, які вже служать у чеськім війську та чехів — німецьких громадян урегулюють дипльоматичним шляхом.

Комунікат нім. уряду праці стверджує, що чехів уже звільнено з німецького війська і домагається, щоб негайно звільнити німців з чеського.

ПРАВО ОПЦІЇ В СУДЕТАХ ПРОДОВЖЕНЕ.

Прага ПАТ. Берлінський уряд погодився на внесок празького продовжити до 29. червня термін опції, який був передбачений на 24. березня.

Мін. Чяно у Варшаві.

В суботу в год. 12.18. приїхав до Варшави мін. Чяно з жінкою, директорами двох департаментів свого ресорту (політичного і загального), шефом протоколу, заступником шефа пресового бюра, секретарями та 10-ма журналістами; разом з ним приїхав амб. Венява-Длугошевський. В Богумині повитав мін. Чяна представник міністерства закорд. справ, у Катовицях італ. амбасадор, у Варшаві — мін. Бек, віцемін. Шембек, президент міста, командант корпусу і міста та вищі урядовці міністерства закорд. справ. З двірця мін. Чяно переїхав з жінкою до палати Блянки, де замешкають на час побуту у Варшаві.

В суботу в год. 13,30 мін. Чяно був на сніданку у італ. амбасадора, в 16. год. зложив вінок на могилі невідомого вояка, опісля зложив візити мін. Бекові, прем. Складковському, та марш. Сьміґлому-Ридзові. Підчас прийняття у мін. Бека оба міністри виголосили тоасти, в яких підкреслили приязнь між обома народами.

В неділю перед полуднем мін. Чяно був на відкритті памятника полк. Нулля. Опісля в 13. год. президент Мосьціцький приняв його на авдієнції, опісля на сніданку. Вечором італійський амбасадор уладив у честь мін. Чяна прийняття і равт. В год. 18.30 відвідав він інститут італійської культури. Голова союзу польських журналістів полк. Сьцежинський уладив прийняття в честь італійських журналістів.

Місія сенатора Берара покінчена.

Офіційний комунікат еспанського національного уряду про вислід франко - еспанських переговорів.

БУРГОС. ПАТ. Міністерство закорд. справ оголосило комунікат такого змісту: Розмови між сен. Берардом і мін. Хорданою відбулися в атмосфері взаїмної куртуазії та дозволили задовільно розвязати низку питань, важних для обох урядів. По підписанні договорів сен. Берар попрощався з мін. Хорданою та виїхав до Франції, уважаючи, що його офіційна місія покінчена.

ПАРИЖ. ПАТ. В неділю в год. 9.30 сен. Берар приїхав до Парижа.

ДОГОВІР МІЖ ФРАНЦІЄЮ І НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕСПАНІЄЮ ПІДПИСАНО.

БУРГОС. ПАТ. Міністр Хордана і сенатор Берар підписали договір, зложений з трьох документів. Його зміст невідомий.

ЧИ АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ ТАКИ ПРОБУЮТЬ ПОСЕРЕДНИЧИТИ?

Як говорять у Парижі, мадридський уряд приняв франко-брітійську пропозицію посередництва, що малоб на меті забезпечити провідникам червоної Еспанії свобідний виїзд з краю.

Французькі півофіційні кола заперечують ці поголоски. Франц. уряд не міг би брати на себе такого зобовязання, бо годі йому приймати на свою територію дальших еспанських емігрантів — а заанґажованих політично є коло 10.000 осіб.

Напередодні перемоги хорватів.

Львів, 25. лютого 1939.

Від деякого часу діються в Югославії дивні річи. У виборах уряд Стоядіновича здобув дуже незначну більшість голосів, і вдержався лише завдяки виборчій ординації, яка дає дуже поважну премію тому, що здобуде хочаб і яку скромну більшість. Хто спричинив цю невдачу? Опозиційний бльок під проводом **хорватського** провідника Мачека. Та небавом уряд Стоядіновича, що був — як на югославянські умовини — досить тривкий, таки впав. Хто його повалив? Знову — **хорвати.**

Такий сильний вплив меншини на загально-державні справи це щось незвичайне у нинішніх часах — зокрема в державі, яка кілька літ тому здобула собі сумну славу дуже реакційної в національній політиці.

Доля хорватів викликувала в нас щире співчуття. Була вона тим трагічніша, що — як відомо — той нарід сам добровільно прилучився до держави, яка стала йому вязницею. Хорватія, що в середньовіччі становила незалежне королівство, найшлась під кінець XVIII. століття під владою Габсбурґів — частинно як автономна одиниця, частинно під військовою адміністрацією. Загрожені мадярами, що своїм натиском у напрямі моря віддавна загрожували Хорватії, хорвати шукали підтримки з одного боку у Габсбурґів, з другого боку — в інших південно-словянських народів. В 1848. р. хорвати помогли Австрії здавити мадярське повстання, щоб не дістати на півночі небезпечного сусіда; в новіших часах появився був проект південно-словянської держави під скиптром Габсбурґів.

Та сильніші були серед хорватів тенденції до обєднання з іншими південними словянами; започаткував їх у першій половині минулого століття т. зв. ілірійський рух. Цей напрям скріпився, відколи серби визволились і взялися обєднувати південно-словянські землі, що були під турецьким володінням, а тимчасом Габсбурґи перебудували свою державу на дуалістичну, віддаючи хорватів під мадярську владу. Хорватія зі Славонією зберегли титул королівств і автономію, але ця автономія постійно корчилась під натиском мадярського централізму. Напруження між хорватами і мадярами росло, — а рівночасно скріплювалась орієнтація на Сербію.

Прийшла світова війна. Держави й народи, які хотіли змінити своє положення, станули перед питанням: по чиїм боці?

У цій справі одноззгідности між хорватами не було. Більш далекозорі політичні кола передбачили, як виглядатиме співжиття зі „сербським братом", тому в Хорватії можна було помітити протисербські настрої. Навпаки, серед еміграції, зокрема американської, перемогла орієнтація на Білгород. У Злучених Державах хорвати навіть зорганізували леґіони та вислали їх до Европи, щоб боролись по боці Антанти. До порозуміння було тим легше дійти, що і сербський уряд мав тоді характер еміґрантського політичного осередка, бо під ворожим натиском мусів покинути край та схоронився на Корфу. На тому острові, на чужій грецькій землі, дійшло 20. липня 1917. р. до відомого порозуміння, згідно з яким сербський уряд та представники південно-словянських меншин Австро-Угорщини рішили після перемоги Антанти утворити одну спільну державу.

Ця подія мала вирішний вплив на остаточне оформлення політичної лінії хорватів у краю. Хорватські посли обєдналися зі сербськими та словінськими в один „югословянський клюб", опісля майже всі південно-словянські партії склали „Народню раду словінців, хорватів і сербів".

Небавом прийшла нагода, щоб перевести це південно-словянське обєднання на державну площину. Австро-Угорщина, розлетілась і 29. жовтня 1918. р. хорватський сойм рішив відібрати престіл Габсбурґам та зірвати політичний звязок з Будапештом. Три тижні потім, 21. листопада, рішила „Народня рада південних словян" обєднати південно-словянські землі Австро-Угорщини зі Сербією та Чорногорою в одно „королівство сербів, хорватів і словінців".

Як виходить зі самої назви, мала це бути спільна держава трьох рівноправних, свобідних народів. На жаль, вийшло інакше. Перший премієр нової держави, Пасіч, був завзятим ворогом федералізму. Він мусів, щоправда, уступити місце коаліційним урядам, зложеним із представників усіх трьох народів, але в 1920. р. знову вернувся до влади і 28. липня 1921. р. перефорсував наскрізь централістичну конституцію. Меншини — зокрема хорвати, чорногорці і боснійські мусулмани — виступили з гострою опозицією, що викликало ще гостріший курс політики білгородського уряду. Хорватський провідник Радіч попав до вязниці, його партію розвязали. На якийсь час дійшло до компромісу, але згодом знову розгорілася боротьба; згинув у ній Степан Радіч та його брат Павло від стрілів сербського фанатика на трагічному засіданні скупштини у 1928. році. **Хорватська** опозиція після того не заломилася, а ще більше загострилась. До неї прилучилися серби з б. Австро-Угорщини. Лідером хорватів став пос. Мачек, який половину часу перебував — у вязниці.

Гордійський вузол ставав щораз більш заплутаний, король Олександер рішив перерізати його мечем. З початком 1929. р. розвязав він скупштину, уневажнив конституцію та віддав диктаторську владу ґенералові Живковичеві. В 1931. р. проголошено нову конституцію, що ввела в Югославії авторитативний режім.

Тверда рука диктатури затяжіла над цілою державою, але особливо над меншинами. На місце триєдиного королівства сербів, хорватів і словінців прийшло унітарне югословянське королівство — у життєвій практиці — сербське. Меншинам відмовили не лиш політичних прав, але навіть національної окремішности, накидуючи фікцію одної „югословянської нації".

У таких умовинах хорвати вхопились за підпольну акцію, яку повели завзято, реагуючи на сербські насилля терором. Марсейський атентат на короля Олександра становив кульмінаційну точку цієї безпощадної боротьби. У Білгороді зясували собі, що годі зломити хорватського духа репресіями; у 1934. р. реґент Павло положив край диктатурі, що її ввів і через неї згинув Олександер.

Приходить до влади Євтіч, Стоядінович, вкінці Цветкович. Кожна зміна приносить деяке злагіднення режіму, але все в рамах унітарної Югославії. Хорвати тим не вдоволюються, але вихісновують нові умовини, щоб із підпілля перейти до легальної боротьби за забезпеку національних прав у рамах спільної держави зі сербами та словінцями. Вони домагаються, щоб перевести зміну конституції, визнати хорватів окремою нацією та перебудувати Югославію на федерацію. Зразком мала б служити чесько-словацько-українська союзна держава, зрештою децентралізація була б посунена ще дальше.

Незалежницької програми партія д-ра Мачека не висуває бо незалежна Хорватія була б замала, щоб оборонитися перед мадярським та італійським імперіялізмом. Зрештою, навіть теперішні хорватські домагання, звернені не проти цілости держави, лише проти її централістичного устрою, стрічають у сербських централістів дуже поважний спротив. Як покінчиться боротьба хорватів за національні права — тепер ще важко передбачити. Можна ствердити лише, що д-р Мачек послідовно змагає до мети, спіраючися на довірі хорватського народу, вихованого на західній культурі та політично свідомого й вишколеного. Та політична освіта хорватського загалу, його тугість і здисциплінованість дозволила колись Радічеві і потім Мачекові на всякі можливі політичні ходи, дозволила годитися з Білгородом, то знову шукати допомоги в Будапешті, ба навіть Москві („Зелений Інтернаціонал"), щоб знову нав'язувати примирні розмови, — ніколи не тратячи народнього довіря.

Якщо теперішньому урядові п. Цветковича вдасться перемогти шовінізм серед його сербських земляків та позитивно розвязати хорватську проблему — це буде його велика перемога. Коли ж хорвати здобудуть тепер належні їм права — то це буде чергова перемога національної ідеї. **Тому ми, українці, з найбільшим зацікавленням стежимо за ходом цієї справи.**

(гал.).

З польської преси.

Політична катастрофа Польщі в 1938 р.

У звязку з відвидинами італійського міністра закордонних справ гр. Чяно у Варшаві п. Цат-Мацкевич помістив під наведеним наголовком статтю у **„Слові"** (ч. 54 з 24-го лютого ц. р.). Ця стаття — це радше замітки на маргінесі статті Вл. Студніцького, що її з нагоди приїзду гр. Чяно п. Цат — як заповідає — помістить у найближчому числі свого часопису.

„Пан Владислав Студніцький — пише п. Цат — якого я радо називаю своїм учителем-мистцем, недоцінює того, що в р. 1938 польську заграничну політику стрінула **катастрофа,** підчас коли для нас ця катастрофа — це точка виходу для всіх наших політичних міркувань. Наше громадянство, навіть те, що ремствує на політику мін. Бека, не здає собі справи з розмірів тієї катастрофи. Тому я спробую пластично вияснити, на чому вона полягає.

„Уявім собі **неможливий** стан. Уявім собі, що велика війна в 1918. р. кінчиться так, як скінчилася, поразкою одного нашого сусіда, Німеччини і поразкою другого нашого сусіда, Росії, що внаслідок тих обох поразок повстали незалежні держави Естонія, Латвія, Литва, Україна... а Польща не здобула самостійности [illegible]лишилася в неволі. Якби тоді доля [illegible] навіть змінилася на краще, то все-ж [illegible] говорили б, що нас стрінула **катастрофа,** коли по такій війні не здобули самостійности.

„Такий здогад неможливий, фантастичний. Так, але я вжив його тільки як порівняння, як доказ, що є в історії періоди, які створюють свого роду **тепер або ніколи** і що кажучи вульгарно проґавлення нагоди зробити щось у таких періодах, рівняється катастрофі.

„Отож в 1938. році відбулося в Европі велике **перековування границь.** Це не трапляється щодня ані щороку ані навіть що пять літ. Це трапляється дуже рідко. На цьому перекованні границь Німеччина скористала аж так багато, що сьогодні вона могутніша ніж була за часів Бісмарка."

П. Цат твердить, що одночасно з Німеччиною повинна була скріпити свої сили і Польща. Чому?

„Тому, що не пропорція сил Польщі до Італії, ані до Великобританії, ані до Злучених Держав рішатиме про самостійність нашої політики, про становище Польщі серед народів світу. Наша могутність, наше значіння, наша справжня самостійність залежить від відношення сили Польщі до сил її сусідів: Росії й Німеччини.

„Отже рівновага сил між Польщею і Німеччиною — це для нас основна проблема. Факт, що цю рівновагу в 1938. році так дуже нарушено на користь Німеччини, що Німеччина так дуже змогутніла, а ми залишилися тим, чим були — це для нас **катастрофа!** Незалежно від того, чи дивимося на

Німеччину як на ворога, чи як на союзника. Байдуже! Фронт Морж може бачити в Німеччині ворога і палькати, що маємо перед собою непоборну силу, — я бачу в Німеччині союзника до розчленування Совітської Росії, але така велика диспропорція сил між нами і Німеччиною, що витворилася в 1938. році, утрудняє нам ролю союзника, спихає нас до нижчої в єрархії союзів категорії.

„Мадярська Русь! Це пробний камінь, це мірило польсько-німецьких взаємин і дипльоматичного хисту мін. Бека, так несправедливо перереклямованого. Яку ціль має Німеччина втримуючи її при Чехо-Словаччині? — 1) Внеможливити ближчу мадярсько-польську політично-військову співпрацю, 2) уможливити собі висунути українську справу не узгіднюючи її з Польщею. Обі ці справи для нас нечувано небезпечні."

В дальшій частині статті п. Цат робить мін. Бекові закид, що він поміг Німеччині при аншлюсі і знаючи, що після аншлюсу прийдуть Судети, не забезпечився якимсь німецько-польсько-мадярським договором, що Карпатська Україна перейде до Мадярщини. П. Цат нарікає, що не вважаючи на відвідини високих німецьких достойників у Польщі, не прийшло ніяке відпруження в німецько-польських взаєминах. Свідчить про те факт, що в часі цих відвідин уся польська преса пише про вивіску у Данціґу, де хтось написав на вікні: „Полякам і собакам вхід заборонений".

„Я є і був — пише п. Цат — завзятим противником узалежнювання взаємин між двома народами від якихсь витівок якоїсь одиниці. Те, що якийсь німець по пяному вилає Польщу, і якийсь поляк упившись дасть у хавку німцеві, не може впливати на взаємини, якими повинна кермувати державна рація, а не випадкові пяниці чи авантурники.

„Але з другого боку я більше радів би відвідинами німецьких гостей, якби я бачив, що відпруження польсько-німецьких взаємин не зводиться виключно до того, що п. Гімлер убє дика в Біловежі, або, що князь Ґота випє філіжанку борщику на Королівськім Замку, але охопить ширші сфери і вплине на зменшення подразнення в цілому громадянстві."

На закінчення статті п. Цат ще раз стверджує, що польська дипльоматія зробила Німеччині велику прислугу в 1938. році, але за те не добилась управильнення справи Данціґу ані Клайпеди ані Карпатської України і тому уважає, що „ті, які хвалять мін. Бека, зле служать батьківщині".

Парляментарний протест української Волині.

На бурхливому засіданні варшавського сойму 20 ц. м. у дебаті над буджетом міністерства освіти забрав — як ми вже подавали слово волинський український посол **Степан Скрипник**, що солідаризуючись із заявою **пос. Целевича від УПР**, відповів обширно на меншинну декларацію полк. Венди. З огляду на те, що становище пос. Скрипника акцептує сьогодні велика більшість українського громадянства Волині, передаємо цікавіші місця з промови того посла.

„Висока Палато — почав промовець — дня 16 ц. м. більшість цієї Палати устами свого найвизначнішого представника виявила своє відношення до української справи в Польщі. З цим становищем ОЗОН-у, який чейже творить більшість Високої Палати, на жаль не можемо погодитися, перш за все тому, що, — як ми глибоко переконані — цей погляд суперечить польській конституції. Звернув на це увагу пос. Целевич у своїй заяві з 16. лютого. **Становище пос. Целевича в цій справі — це становище всіх заступників українського населення в Польщі, що засідають у цій Високій Палаті.** Хіба не потребую пояснювати, чому так рішуче висказуємо наш спротив та протестуємо проти заповіді остаточного зіштовхнення кількох міліонів українських громадян до ролі громадян другої кляси, до ролі засобу, що має приготовити землю під експерименти, які на нашу думку зашкодять у наслідках Річипосполитій, а які для українців — траґічні. Не можна реаґувати ще й тому, що наша мовчанка викликала б погорду всіх українців і поляків, що єдиний шлях до кращого завтра українського і польського народу добачують у згідній співпраці всіх громадян держави. Дня 16. лютого закинули українським послам **демонстраційність їхніх промов у цій сесії. Такий підхід випливає хіба з протиукраїнської психози, що посилюється з дня на день і каже згори нехтувати все, що має звязок з українцями.** Звідси, як льоґічний наслідок, випливає неохота навіть спокійно вислухати українські посольські промови. І тому годі сподіватись у такій атмосфері іншої реакції на них, а жаль, бо навіть з соймових звітів уважливий читач міг би відчути трагізм положення тої частини українського громадянства, яка не має сили пояснити сотням тисяч своїх людей, чому рука, що її простягнули українці Волині, зависнула в повітрі. Чому більшають факти, що вказують на постійне ділання деякої частини польського громадянства з метою екстермінації українства? Чому навіть державні установи інакше ставляться до українця, чому тих поляків, що проповідують ідею польсько-українського наближення, називають зрадниками? Чому з року на рік меншає число шкіл з українською викладовою мовою? Чому українські діти зачинають слухати релігії по польськи? Чому ще так недавно від найвищих представників Річипосполитої ми чули, що ми є співгосподарями держави — і чому тепер зіштовхують нас до ролі наймитів? Чому після смерти великого маршала так нагло все зміняється? Чому? — питають нас люди? А ми з цим питанням звертаємось до Вас, авторитетних представників польського народу, і як відповідь чуємо: — „Нема українського народу"! Коли ми, представники української Волині, у почутті великої відповідальности остерігали польське громадянство перед небезпекою, що станула там, над східнім кордоном держави, панове відповідали: „Не демонструйте"! Коли наша національна свідомість, честь і гордість постійно виставлені на послідовні явні й укриті напасти, що хочуть нас винародовити, знищити умовини культурного розвитку... отже коли ми наводили загально знані факти, які вказували, що міністерство освіти піддалося протиукраїнській психозі, що видно хочби зі систематичної ліквідації української мови у загальних школах, тоді з уст **пос. Хмелінського**, секретаря національної секції ОЗН-у, почули ми „спростування" наших доказів, мовляв, українські діти вчаться своєї мови в батьківській хаті, а в школі мають учитися першзавсе польської мови. Чи не є це доказ на намагання стримати культурний розвиток української Волині та винародовити її? Знаємо вагу озонових заяв, які апробує чейже влада клюбу, тому і привязуємо до них велике значіння, бо становище ОЗН-у має безпосередній вплив на поведінку адміністрації в терені. Нічого дивного, що після тих заяв українське громадянство з острахом споглядає у найближче завтра. Механічне нищення українського життя, що зростає з дня на день, народжує в українському громадянстві зрозумілий неспокій, а в серцях розпуку і біль. Та з тим ніхто вже не рахується. Ви замкнули духовну семинарію у Кремянці, замкнули там приватну українську ґімназію... І якіж наслідки? Сотні українських дітей з Волині виїхали на науку до Львова, обтяжуючи буджети родичів і викликавши горяч у громадянстві. В цьому місці питаю: Чи то ми, представники української Волині, шукаємо інспірацій політичної атмосфери Галичини, чи хто інший звертає нашу увагу туди, і хто? Питаю тому, що такий запит поставили мені. Питаю ще, чи політика нехтування духових і культурних потреб волинських українців зване їх з Річипосполитою?"

Промовець обговорював далі справу недопускання української молоді до високих шкіл і змалював картину ненормального релігійного життя на Волині. „Новий статут Православної Церкви — це односторонній акт тому, що не виконали декрету Президента з 30. травня 1930 р., не скликали заповідженого ним ґенерального Собору. 20 років безправства і подій, що мали місце напередодні декрету 1938. р., спричинили цілковиту орґанізаційну руїну Православної Церкви. Новий декрет цілковито не признає національного моменту, що відіграє сьогодні таку велику ролю і через це згори копає пропасть між духовенством і ерархією та вірними, отже доведе до внутрішнього розламу. Події, що множаться вже після видачі декрету з 18. листопада мин. року, зачинають переконувати українську Волинь, що **Українську Церкву використають деякі чинники для протиукраїнської акції. Є на це докази, як заборона консисторіям видавати українські релігійні видання, заборона української Служби Божої, приневолювання духовенства викладати релігію у нерідній мові, виселювання українських священиків, добрих громадян, за межі Волині.** Чи маємо шукати відповіді у вислові п. **Янковського,** що мин. тижня з цієї високої трибуни заявив: **„На Волині можуть бути тільки поляки"**.. Якщо суґерують нам, що вибір засобів до порозуміння з поляками залежить від нас, то прошу панів, у почутті глибокої відповідальности, в почутті великого значіння соймової присяги заявляю, що ми не маємо змоги вибирати засобів. Ми можемо лише протестувати проти тих намагань. (Оплески на українських лавах.)

Самоуправні вибори.

Як жиди вийшли на виборчому компромісі з ОЗОН-ом у Городку.

Дня 18. грудня м. р. відбулися в Городку вибори до міської ради, в яких абсолютну перевагу (14 польських радних на 24) осягнули поляки. До цієї перемоги причинились у великій мірі жиди, заключивши з ОЗОН-ом компроміс на цій засаді, що дістануть 5 радних та одного лавника в управі, якого особу заздалегідь устійнили. Зразу здавалося, що польська сторона додержує умовин компромісу, бо в окрузі Жидівське Місто увійшло до ради без вибору 3 жидів, а в середмісті по уневажненні двох польських опозиційних лист та одної української вийшов зі спільної з ОЗОН-ом листи без вибору один жид. У той спосіб жиди здобули 4 радних без вибору; крім того одного радного вибрали також зі спільної листи в окрузі Заставське Передмістя. За це жиди підтримали своїми голосами польські листи в двох інших округах: на Черлянськім та на Львівськім Передмісті, хоч там зовсім не було жидівських кандидатів. Цей ніби успіх усеж був для жидів утратою одного мандату (передше було в раді 6 жидів радних та один лавник). Поляки завдяки підтримці жидів та дечому іншому здобули безоглядну більшість у міській раді, чого без того не булиб осягнули.

Та найцікавіше випали вибори на лавників, які відбулися 16. лютого ц. р. (Передше було в раді 3 лавників: поляк, жид, вкінці й українець). Коли прийшло до вибору, польська сторона не хотіла ніяк зголитися на пропонованого жидами та передше при компромісі устійненого кандидата. Одначе жиди не хотіли на іншого кандидата зголитись і демонстраційно покинули салю засідань ради. Українці, хоч пішли зорганізовано до виборів, посередньо також через компроміс жидів з поляками змогли здобути лиш 5 мандатів і не могли виставити окремої листи кандидатів на лавників, бо всі польські радні відмовились дати один підпис, що бракував до виставлення нашої листи. Тому, що на пропонованих українцями кандидатів поляки теж не хотіли погодитися, радні-українці покинули теж демонстраційно салю. Після цього поляки вибрали своїми голосами лавниками двох поляків і третього, але не жида, а „русского".

Вислід компромісу для жидів такий, що крім одного мандату радного втратили ще і традиційне місце лавника в городецькім магістраті.

З ПЕРЕДВИБОРЧОГО РУХУ У СТАНИСЛАВІВЩИНІ.

У Станиславові і Станиславівщині підготова до виборів іде повною парою. Над підготовою міста стежить комітет під проводом проф. Даниша, про околицю дбає комітет під проводом д-ра Биха.

В Ямниці розвязали виборчу комісію. Ямниця це — свідоме українське село. Причини розвязання невідомі.

В Боднарові назначили інж. Дячинка заступником голови виборчої комісії. Боднарів, як відомо, одно з сіл, де дуже розмножилася „шляхта загродова“.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ВНУТРІШНІХ СПРАВ БОЇТЬСЯ ЇХАТИ ДО УЛЬСТЕРУ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Міністр Гор мав виїхати в пятницю до Бельфесту на щорічну конференцію ульстерських консерватистів, але зрезигнував з тої подорожі, бо ульстерська влада остерегла його, що ірляндські терористи приготовлюють замах на нього.

НІМЕЧЧИНА Є У ВОЄННОМУ СТАНІ З... ЛІХТЕНШТАЙНОМ.

Князь Ліхтенштайну Франц Йосиф II, що на запрошення Гітлера приїде до Берліна, підпише мабуть мировий договір з Німеччиною. У договорі з 1866 р., який закінчив австрійсько-прусьску війну, забули згадати про Ліхтенштайн, тому формально він до тепер є у стані війни з Прусією, отже з Німеччиною, з якою це маленьке князівство дістало спільний кордон після аншлюсу.

Німецький уряд мабуть домагається, щоб Ліхтенштайн зірвав митну унію зі Швайцарією та заключив з Німеччиною.

ПАРЛЯМЕНТ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ НЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА УКРІПЛЕННЯ ОСТРОВА ГУАМ.

ВАШИНГТОН, АТЕ. Палата послів відкинула урядовий проект, щоб укріпити острів Гуам на Тихому Океані; виходить, що в Америці скріпляються тенденції до політики ізоляції. З того можна вносити, що Рузвельтові зусилля, щоб змінити закон про невтральність та дістати спромогу помагати демократичним великодержавам, стрінуть поважні труднощі.

АНГЛІЙЦІ СФІНАНСУЮТЬ БУДОВУ РУМУНСЬКОЇ ВОЕННОЇ ПРИСТАНІ?

Британський віцеадмірал Ософори, що перебуває в Румунії, відвідав воєнну пристань Тезауль, що її будують над Чорним Морем; передтим відбув він розмову з румунським міністром летунства і маринарки. Британські капіталісти роглядають проєкт фінансування будови пристані

НІМЕЦЬКІ РОЗМОВИ ҐВОТКІНА ЗАКІНЧЕНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. Інформаційні розмови, що їх вів начальник господарського відділу Форін Офіс-у Ґвоткін в Берліні та які мали бути підготовою до німецько - англійських господарських переговорів, вчора закінчилися. Ґвоткін, який перебуває від понеділка в Берліні, зложив візиту німецькому мін. закордонних справ Рібентропові, мін. господарки Функові і премієрові Ґерінґові.

ДАЛЬШІ БОЇ З ПОВСТАЦЯМИ В МЕКСИКУ.

Урядові кола не знають, що це за повстання?

У мексиканському стейті Сінальба дійшло до сутички між урядовими військами і повстанцями, яких зовсім розбито. Урядові війська втратили 6-ох вояків і кількох старшин, повстанці коло 30.

Урядові кола не привязують значіння до того руху, якого характер до тепер ще не вияснений.

ТУРЕЦЬКА ВАЛЮТА В ГАТАЮ.

АЛЕКСАНДРЕТА. АТЕ. Влада [illegible] turецький фунт як офіційну валюту на території Гатаю.

Вісти з Карпатської України.

(ЗА К. У. П.)

РОЛЯ „КАРПАТСЬКОЇ СІЧІ“ У ЗАКРІПЛЕННІ КАРПАТОУКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ.

Орґанізація Народньої Оборони „Карпатська Січ“ у Карпатській Україні приняла назву, яка звязана з українською традицією Запорожської Січі.

Командантом „Карпатської Січі“ є Дмитро Клемпуш, наймолодший з трьох ясінських братів, що підчас визвольних змагань „Гуцульської Республики“ відіграли визначну ролю в будові Української Держави.

„Карпатська Січ“ вже по віденському арбітражі, в перших початках свого істнування, виявила себе як зорганізоване і вповні віддане урядові Карпатської України обєднання. Члени „Січі“ стояли на сторожі безпеки Карпатської України і боронили перед чужою аґітацією терен Карпатської України, переловлюючи мадярські летючки, що їх великими масами приносили підкуплені люди на територію Карпатської України.

„Карпатська Січ“ збройно боронила прикордонні села Карпатської України від терористів населення. Члени „Січі“ дуже працювали для додатнього наслідку виборів. Вони обїздили майже всі села і своєю пропаґандою підтримували уряд. „Карпатська Січ“ є під сучасну пору сильним моральним чинником у політичному і громадському житті Карпатської України.

ПРИВІТ ПРЕМІЄРОВІ З АМЕРИКИ.

Премієр Карпатської України дістав таку телеграму від ОДВУ й Комітету Оборони Карпатської України в Америці:

„В імени наших орґанізацій і Комітету Оборони Карпатської України в Америці висловлюємо Вам повне довіря та піддержку у Вашій боротьбі за Українську Державність. Борітеся проти накидуваних українському народові режимів, за Вами цілий український нарід.“

КАРРПАТСЬКА УКРАЇНА РОЗБУДОВУЄ ТЕЛЕҐРАФІЧНУ Й ТЕЛЕФОНІЧНУ МЕРЕЖУ.

По віденському арбітражі треба було присвятити чимало праці, щоб розбудувати і телеґрафічні та телефонічні лінії. Ця праця тривала вісім тижнів. Не була вона легка. З Ужгороду треба було провести нову лінію на віддаль 33 км. до теперішньої лінії на віддаль 21 км. З Мукачева треба було 20 км. нових ліній, а 24 км. до місцевої лінії. Тепер до Хусту веде 5 нових ліній, з того три для телефону, а дві для телеґрафу. Для цієї праці зужито телеґрафічного дроту вісім разів по 98 км., вартости 700 тисяч корон. Дальших 700 тисяч ч. к. видано на технічні потреби та платні робітникам.

НІМЕЦЬКИЙ КОНСУЛЬ З ХУСТУ У СВАЛЯВІ.

ХУСТ. КУП. Німецький консуль з Хусту приїхав до Сваляви і звидів місто та околицю. Він дуже цікавиться господарськими і політичним життям Карпатської України.

В УЖГОРОДІ БЕЗРОБІТТЯ І ЗАСТІЙ.

КУП подає з Хусту: Утікачі, які прийшли з Ужгороду, зайнятого мадярами, оповідають, що в Ужгороді дуже багато безробітних, внаслідок чого панує там велике невдоволення. Населення розібрало всі плоти й вирубує всі дерева з міського парку коло залізничої зупинки. Лічниці порожні, нема в них ні лікарів, ні обслуги, ні хорих, від яких управа лічниці вимагає заплати за 14 днів наперед. Також каварні й ресторани порожні, бо власники мусять платити кожного дня по 30 пенґо за дозвіл продовжити поліційні години.

В Ужгороді, в якому так недавно процвітало життя, сьогодні воно завмерло. По арбітражному присуді наче на знак зупинився той розквіт, який великим і швидким темпом зазначився був на всіх ділянках. Каварні й винярні порожні. Всюди пустка. Обидва ужгородські кіна „Міське“ і „Радіо“, що колись грали кожного дня, тепер грають тільки раз у тижні і то перед порожньою салею. Люди не мають що їсти і тому не потребують забав. Вони хотять хліба. Сіре й важке життя веде українське населення на скупованій мадярами території.

Мадярська погранична сторожа при ровисгівському шляху проживає страшну крізу, душевну й матеріяльну. Їх вислали і приобіцяли, що за короткий час вони дістануться аж до Карпат і що покращає їх життя. Та так не сталося. І ця гранична сторожа зневірилася в обіцянках уряду. Свідоме українське населення покидає відступлену мадярам територію і втікає на Карпатську Україну. Мадярські граничари це бачать, хоч заборонити не можуть — вони самі найрадше покинули б Мадярщину, в якій панує нужда й голод. Свідки твердять, що граничари домлять лавки, понаставлювані за добрих часів у парках, виривають хрести на цвинтарях і вживають їх як палива.

В Мукачеві не можна сходитися більше, як трьом особам. Поліція розганяє, бо боїться змови. Люди не сміють інакше думати тільки так, як подасть мадярська преса і радіо. Населення всіх національностей, без вийнятку, незадоволене мадярським режімом, зокрема це торкається мукачівських мадяр. В січні багато людей відійшло з Мукачева до корінної Мадярщини за працею, але скоро вони повернулися назад, бо праці в Мадярщині зовсім не можна дістати через велике безробіття. Денно в Мукачеві робітник заробить 1 і пів пенґе. В Мукачеві велика дорожнеча, 1 кґ. цукру коштує 9 корон, 1 літра молока 2 корони. Текстильних товарів не можна взагалі докупитися.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Які умовини поставив Ґен. Франко сенаторові Берарові?

ПАРИЖ, АТЕ. У розмовах з Бераром мін. Хордана поставив такі домагання:

1) Звернути нац. Еспанії золото з еспанського державного банку, що його червоний уряд зделонував у Парижі, зброю катальонської армії та мистецькі твори.

2) Нац. уряд готов приняти всіх добровольців та не наражувати їх на ріжні репресії; це не відноситься до політичних проступників.

ЩО НА ТЕ ПАРИЖ?

Французькі політичні кола вдоволені тою заявою — вона поліпшить атмосферу переговорів. Утікачів, яким нац. уряд не дає ґарантії, є не більше як 2.000. Зате складніша справа першої вимоги; Франція не хоче зокрема віддати зброї катальонської армії.

БРИТІЙСЬКА ОПОЗИЦІЯ ПРОТИ ВИЗНАННЯ ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН. АТЕ. Як твердить „Таймс“, британська опозиція буде домагатись спеціяльної дебати в парляменті над визнанням еспанського нац. уряду та поставить питання довіря для уряду

АРҐЕНТИНА ВИЗНАЛА НАЦ. ЕСПАНІЮ.

БУЕНОС АЙРЕС. З кол зближених до арґентинського уряду подають, що арґентинський уряд вже рішив визнати національну Еспанію та вислати дипльоматичного представника до Бурґосу. У цій справі Арґентина порозумівається з іншими південно-американськими републиками.

ЛИТВА ХОЧЕ ЕКСПОРТУВАТИ НАБІЛ ДО ЕСПАНІЇ.

КОВНО. АТЕ. Як говорять у політичних колах Ковна, Литва у найближчих днях визнає національну Еспанію. Литовські господарські кола ведуть переговори у справі вивозу до нац. Еспанії яєць, масла й молока

Сталінська область не приготовлюється до засіву.

„Правда“ з 5. II. повідомляє з Сталіна: „Щоб затримати розвиток сільського господарства у Сталінській области, серці Донбасу, ворожий провід розвинув однобокість кажучи, що коли область промисловва, то сільське господарство тут ніякої ролі не відіграє. Цих настроїв не переможемо й тепер область зле готується до засіву. Направу тракторів проволікають, колхози не розпочали ще виміни насіння, більш 40% того, що є, не відповідає вимогам. Секретарі горкому і партії Харченко і Груц не прийшли на збори присвячені приготуванню до засіву. В Сталіно відбулись наради експертів горкомів і райкомів та диреторів тракторних стацій, на які не явився ніодин секретар горкому і обкому партії. Найповажніших питань засіву не обговорено...“ (Офінор).

Припинили діяльність двох читалень „Просвіти“.

ЯКИМЧИЦІ, ПОВ. РУДКИ

На днях дістав виділ читальні „Просвіти“ в Якимчицях оречення повітового староства в Рудках з дня 14. II. 1939, яке, покликуючись на ст. 16. розпор. Президента Р. П. з 27. X. 1932 закону про товариства, припинило діяльність згаданої читальні з уваги на порядок, спокій і публ. безпеку з тим, що повище рішення негайно викональне.

У звязку з цим постерунковий держ. поліції з Комарна п. Маєвський замкнув льокаль читальні на колодку і заборонив вступ усім до нього, хоч громадяни йому вияснювали, що в тому льокалі поміщені також інші українські установи Якимчиць, як: кружок „Р. Ш.“, кружок „Сільського Господаря“ і „Сокіл“.

Проти цього оречення повіт. староства в Рудках вніс виділ читальні „Просвіти“ в Якимчицях відклик до Воєвідського Уряду у Львові. Крім того в цій справі інтервенїює також у Воєвідськім Уряді у Львові Головний Виділ Т-ва „Просвіта“ у Львові.

БАРТАТІВ, ПОВ. ГОРОДОК.

Староство в Городку рішенням з 18. II. припинило в діяльности читальню „Просвіти“ в Бартатові та назначило куратора майна Товариства. Як причину цього зарядження староство подає напад членів читальні „Просвіти“ на членів „Стшельца“. У звязку з тими подіями в Бартатові арештовано 5 українців і відставлено їх до Городка. **Між арештованими за бійку зі стшельцами є також Олекса Мерцала з Бартатова, хоча він навіть не був того дня у Бартатові.** Треба надіятися, що судова розправа прояснить багато дечого з бартатівської історії.

XI. Зїзд Комсомолу України.

„Правда“ повідомляє про зїзд комсомолу УССР в Києві з участю 442 делегатів під проводом секретаря Хоменка. У своїм звіті він жалувався, що організації зробили ще дуже мало у запрямі пропаґанди вивчення „Короткої історії КПб“ та постанов ЦК. Подольський з Одеси гострого критикував часописи „Комсомол України“ та „Сталінское Племя“, які не розвивають належно пропаґанди на своїх сторінках. Крім Бурмистенка та Михайлова був приявний на зїзді також і представник французького Комсомолу Ляторж.“ (Офінор).

„Що ви знаєте про українську культуру?“

Найновіше число „До сили через радість“ (роскішно ілюстров. журналу, що друкується в кількох мовах), містить велику статтю проф. д-ра Зенона Кузелі надруковану рівнобіжно німецькою, французькою й італійською мовою під наг. „Що ви знаєте про українську культуру?“ Стаття дає нарис розвитку української культури від передісторичних часів до початку XIX. віку та ІІ органічного звязку з европейськими культурами. Ця стаття українського автора, здавна відомого своєю інформаційною діяльністю в Німеччині, поміщена у виданні поширенім у цілій Европі, є дуже корисною для української справи та доброю відповідю на деякі писання ворожої преси. (Офінор).

—o—

Хроніка Совітської України.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА.

Роботи при будові памятника Шевченкові в Києві наближаються до кінця. Вже закінчено будову гранітного постаменту памятника й облічковано його полірованим гранітом. У найближчих днях привезуть до Києва з заведення бронзового литва в Ленінграді величезну бронзову постать поета. ЇЇ поставлять на постаменті при допомозі особливих уладжень наприкінці лютого. Відкриття памятника передбачають на 5. березня.

У Харківщині створені по всіх районах области; у великих підприємствах Шевченківські ювилейні комітети ведуть велику працю: в самому тільки Харкові за останні три місяці уладжено 412 викладів, гутірок і читань творів Шевченка. У купянському районі силами вчителів, аґрономів, лікарів улаштовано декілька десятків прилюдних викладів і гутірок, таксамо і по інших районах. Харківські малярі закінчують випуск великого шевченківського альбому, в якому буде 34 гравюри. Драматичний театр ім. Шевченка й театр „Юного Глядача“ ставлять пєсу „Назар Стодоля“. Оперовий театр готовить постанову нової опери тієїж назви. Театр імени Комсомолу дасть пєсу Герасименка „Катерина“. Харківські композитори написали низку творів до текстів Шевченка. За короткий час розкуплено 50 тисяч квитків до галерії картин Шевченка. Нечувано зріс попит на твори Шевченка, на його портрети, та на жаль, зазначають кореспонденти з Харкова, всього цього не дістати по крамницях.

Київські „Вісті“ дали, на жаль, не дуже виразну репродукцію з памятника Шевченкові в Сумах. Поет сидить на фотелі, сперши ... непокритою головою на праву руку, ліва рука положена на стіл.

Державне літературне видавництво й „Літературна Газета“ влаштували конкурс на найкращу популярну біографію Шевченка. Першої премії нікому не присудили. Другу дістав Петро Альтман. Цей біографічний нарис державне літературне видавництво випустило тепер окремою брошурою, накладом 30.000 примірників (тільки всього). Вийшов також з друку „Кобзар“, ювилейне видання для масового читача під загальною редакцією Корнійчука, Тичини, Рильського, Редька й Копиці, накладом 125 тисяч примірників (стор. 396, ціна 6 карб.), тексти поезій перевірено з автографами та авторитетними редакціями.

У першій книжці „Радянської Літератури“ вміщено велику статтю Трипільського „Співець боротьби з польською шляхтою“. Зовсім незлий вірш Петра Дорошка „Шевченко в Седневі (березень р. 1847)“.

На взгірі сад. Кремезні липи,
Кущі ясмину, вишняки
Повітря аж пьянке — хоч випий
Пливе ізза Сниви ріки.
Він вийшов. Він іде поволі
На край узгіря. Угорі
Шумлять задумливо тополі,
А захід полумям горить.
Сідає сонце. Над водою
Ш... комиші.

Весна. Нема спокою для душі поета. Поза річкою убогі села. Він стоїть і марить ... в надалі він тужно заспівав. Довкола

Вже не шуміли комиші
І лине крізь ніч могутній голос...
Його вселюдської душі.

В цій самій книжці вміщено, на нашу думку, дуже добре зроблені дві речі: „Горкий на Україні“ Дмитра Косарика й „Дніпро“, репортаж Вадима Охременка. Розуміється, зразу видно, що це твори радянської літератури, але в них головну увагу звернено на український давній і сучасний пейсажі, на українське населення... Трипілля, Ржищів, Трахтемирів, Переяслав, Канів, Черкаси, Чигирин... зворушливо. Читаючи про це ще живіше відчуваєш якийсь містичний звязок з рідною землею, з тими убогими рідними людьми, які незломно виборюють, утворюють українське життя, що, не дивлячися ні нащо, не піддається асиміляції, винародовленню... І може в тих злиднях, що охопили український нарід, по недовгому щасті і криється незрозуміла, сувора історична льоґіка — викувати душу народу, його національну дисципліну, його непоказну, не галасливу свідомість, що так незрозуміло, неочікувано для інших виявляються у відповідний час.

ЮВИЛЕЙ КОМПОЗИТОРА М. ВАСИЛЕВА.

Цими днями минає 60-ліття творчої діяльности композитора М. Василева, що працює тепер як диригент у чернигівському драматичному українському театрі імени Шевченка. Багато років він співпрацював з основоположниками українського театру Кропивницьким, Садовським, Саксаганським, Карпенком-Карим, Заньковецькою. Цеж він написав музику до пєс „Ой не ходи Грицю“, „Дай серцю волю заведе в неволю“, „Наймичка“ тощо. Чернигівська область ладиться урочисто відзначити ювилей.

ГРОБНИЦЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

В газетах звявилися вістки, нібн совітська влада в Києві відкрила в підземеллях Софійського собору гробницю Ярослава Мудрого, в якій знайдено кістяк князя й багато ріжних дорогоцінностей. Нам здається, що в цьому є якесь непорозуміння. Киянам свого часу дуже добре була відома біла мармурова гробниця, що колись стояла в середній частині собору, а потім містилася у вівтарній атиці так званого Юріївського приділу (другий від головного вівтаря). Ця гробниця мала двоповерхову покрівлю, прикрашену з усіх боків вирізьбленими орнаментами у вигляді хрестів і рослин. Прекрасні суворі форми гробниці й чудесна техніка орнаментації свідчили про майстра великої мистецької школи. Гробниця була відома в Києві під назвою гробниці Ярослава Мудрого (за леґендою), але вона була зовсім порожня. Чи не звязані згадані вістки саме з цією гробницею.

Л.

Україніка.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА.

„Дайтше Рундшау“ з 24. II. подає вістку про привернення залізничої сполуки між Польщею та Карпатською Україною через Ворохту; з 25. II. приносить за „Дзєнніком Познанським“ низку інформацій з Карпатської України, м. ін. про те, що карпато-український уряд не бажає собі доплаву еміґрантів і буде їх видалювати.

РУМУНСЬКА ПРЕСА.

„Порунка Времії“ з 21. II. приносить велику статтю д-ра О. Поповича п. н. „Румуни у Карпатській Україні“, в якій підкреслено повну лояльність румунської меншини до Карпато-Української Держави.

ХОРВАТСЬКА ПРЕСА.

„Грватска Стража“ з 22. II. містить вступну статтю „Положення церкви в державах Середущої Европи“, в якій великий розділ присвячено греко-католицькій Церкві в Карпатській Україні.

Студентські справи.

ПРО СТУДІЇ У ГРАЦУ.

Українське Студентське Т-во „Січ“ у Грацу подає зацікавленим до відома, що вписи на літній семестр університету у Грацу тривають до 15-го квітня ц. р. Кандидатів обовязують лікарські оглядини, тому їхня участь при вписах конечна. В тутешнім університеті є такі факультети: медичний (10 семестрів), фільософічний з фармацією (8 семестрів), правничий і теольоґічний: крім того є також Висока Технічна Школа з відділами: машиновим, хемічним, мірничим, архітектури і будови літаків. У Леобені є Гірнича Академія. Місячне удержання від 90 нім. марок (180 зол.) вгору. Для тих, що студіюють у Німеччині, є змога дістати т. зв. реґістер марки (Studienmarke) 100 нім. марок, себто 120 зол. Семестральна оплата є до 120 нім. марок, однак умовини студій для українців у тутешніх високих школах дуже догідні: при

відповідній пильності в праці можна дістати цілковите звільнення від оплати.

До вписів потрібні отсі документи: свідоцтво зрілости, метрика уродження, свідоцтво незаможности і 6 знимок; переклади документів, як також вписи переводить Т-во „Січ".

За інформаціями звертатись на адресу: Ukrainischer Studentenverein „Sitsch", Universität in Graz, Deutsches Reich.

На відповідь просимо залучувати міжнародні купони.

За Т-во „Січ" у Грацу:
Сененький Осип,
голова.

Генеральна буджетова дебата в сенатській буджетовій комісії.

Звітодавець інж. Скочиляс зреферував буджетовий прелімінар, висловлюючися проти поправок. У своїй промові він виступив проти державних підприємств, з яких деякі є мало рентовні.

Мін. Квятковський заявив, що уряд стоїть перед такими питаннями:

1. рівноваги буджету,
2. інвестиційної програми,
3. контролі єрархії державних видатків,
4. скріплення коньюктури шляхом піднесення рентовности господарки,
5. поправи долі урядовців,
6. розвитку внутрішнього грошевого ринку,
7. кредитів для рільництва,
8. господарського об'єднання Шлеська з Польщею,
9. віддовження рільництва,
10. плянового розвитку сил у господарській ділянці.

У дискусії забрали голос сенатори: Пшедпельський, Бечкович та Пристор. Відповів їм віцеміністор Гродинський.

—o—

Хто буде британським амбасадором в Еспанії.

ЛЬОНДОН. Кореспондент ПАТ-а довідується, що мін. Галіфакс рішив заіменувати амбасадором в Еспанії професійного дипльомата; бо то становище вимагає доброго знання дипльоматичної служби. Більш як певно це становище обійме сер Джордж Мавнсі, що як друг й заступник державного підсекретаря закорд. справ вів середземноморські справи і вважається добрим знавцем у цій ділянці. Він підтримував від довшого часу контакт з аґентом нац. уряду і робив заходи, щоб Англія визнала цей уряд.

ХТО ФРАНЦУЗЬКИМ?

ПАРИЖ. ПАТ. Як загально припускають у політичних колах, першим французьким амбасадором буде сен. Берар. Якщоб він не приняв того становища, амбасадором став би мабуть якийсь військовий: марш. Франше д'Еспре, або генерали: Катру, Жіро, Дюваль або Претля. З дипльоматів треба брати під увагу як кандидатів на це становище Перуттона і Делля Рокку.

Еспанським амбасадором у Парижі стане мабуть Хінонес де Леон або Карденас.

АРГЕНТИНА ВИЗНАЛА НАЦІОНАЛЬНУ ЕСПАНІЮ.

Міністр закорд. справ Арґентини зложив урядову декларацію про навязання дипльоматичних взаємин з нац. Еспанією.

Арґентинський уряд не дасть дозволу на приїзд утікачам з Еспанії ані арґентинським громадянам, які воювали в есп. червоній армії.

ПРЕДСТАВНИКИ ЕСПАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО УРЯДУ ПОКИНУЛИ ЖЕНЕВУ.

ЖЕНЕВА. Швайцарська Телеграфічна Аґенція повідомляє, що члени постійної еспанської делегації, при Лізі Націй виїхали поспішним поїздом до Парижа.

ПРЕЗИДЕНТ АЗАНЯ ОФІЦІЯЛЬНО ЗАПОВІВ, ЩО УСТУПАЄ.

ПАРИЖ. (ПАТ). През. Азаня відбув з кількома еспанськими дипльоматами конференцію, на якій заявив офіційно, що уступить зі становища президента. В найближчому часі він покине еспанську амбасаду в Парижі та поїде до Коллльонж у Савої.

Бійки між польськими й німецькими студентами в Данціґу.

ПОЛІЦІЯ В ДАНЦІҐУ ЗВІЛЬНИЛА ТРЬОХ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

Данціґ ПАТ. В суботу по полудні німецькі студенти підійшли під польський академічний дім коло Данціґу. Між німцями і поляками дійшло добійки, яку перервала поліція, що витиснула поляків на подвіря акад. дому, німців на вулицю. Польський ген. комісаріят інтервенював — сенат Данціґу запевнив, що заподіжить дальшим інцидентам.

Данціґ ПАТ. На інтервенцію польського ґенерального комісаріяту поліція звільнила в неділю пізним вечором трьох польських студентів, яких притримала в суботу на переслухання у звязку зі студентськими інцидентами.

В неділю дійшло до успокоєння серед студентів політехніки у Данціґу; за цілий день не дійшло до ніяких інцидентів.

Страшна катастрофа у Львові.

В неділю 26. ц. м. коло год. 5-ої пополудні у Львові зударилась автодорожка з трамваєм ч. 2. на розі вул. Томіцького і Хшановської. Авто впало на хідник і перекинуло ліхтарню, що впала на 21-літню Ольгу Семчишин, жінку робітника, яка саме туди переходила у критичнім часі. Нещаслива жінка має поломані ноги і грудну клітку. В безнадійному стані відвезли її до шпиталю. Розбите авто примістили в ґаражі. Влада веде слідство, хто завинив у цій катастрофі

Загальні Збори Пром-Банку.

Минулої суботи відбулись у Львові Загальні Збори Пром-Банку. Були це перші збори, в яких не брав участи загал членів, лиш представники — вибрані на окремих сходинах на місцях — по одному на 10-ох членів.

Голова Надзірної Ради дир. Скопляк відкрив Збори, опісля відчитано звіт ревізора РСУК з ревізії. Дир. Скопляк ствердив, що всі побажання ревізора виконано.

На внесок інж. Онишкевича Збори вибрали комісію-матку (у складі: інж. Озаркевич, п. Ковак, і п. Конюх), якій поручено поставити кандидатів на членів Надзірної Ради на місце вильосованих.

Дир. Мілянич зложив **звіт з діяльности**, з якого виходить, що білянс за минулий рік замкнено квотою 1,117.200 зол. Коли з того відрахувати 85.000 ріжних чужих депозитів, дістанемо 1,092.000 оборотових фондів. З тієї квоти 158.000 себто 14,5% припадає на **власні фонди** (132.000 на уділи, 22.000 на запасні фонди, майже 4.000 на амортизаційні резерви), решта — себто 85,5% на **чужі фонди**. З тих останніх не цілих 90.000 припадає на **довгоречинцеві** зобовязання (30.000 гіпотечного довгу на новокупленій камениці в Бориславі та майже 60.000 дрібних ощадностей), 591.000 на **середньоречинцеві** (до 10-ох місяців) та 240.000 на **короткоречинцеві** (до 3-ох місяців). Виходить, що 76% оборотових фондів банку становлять зобовязання на речинець нижче одного року. Зі середньоречинцевого кредиту припадає понад пів міліона на щадничі вклади, 80.000 на реєсконт і 9.000 на кредит у інших банках. Короткоречинцеві чужі фонди походять виключно з біжучих рахунків, якими вміло оперує, зберігаючи постійно ліквідність.

Що робить банк з міліоновим оборотовим фондом, змобілізованим з таких джерел? Перш за все частину, а саме 13.6% (148.000) тримає в готівці та в цінних паперах, які негайно можна продати, як **поготівля**. 50.000 вложено в камяницю, 20.000 в ріжні **движимости**, 42.000 в **новоосновані підприємства** та в деякі кооперативні установи. Коли йде про кредитові активні операції, то на першому місці стоять **короткоречинцеві кредити**, а саме 339.000. Найбільше короткоречинцевого кредиту давав Банк у формі ескомту, (183.000), дальше через біжучі рахунки (130.000), ледви 25.000 як зачети. 270.000 **осередньотермінових** позичок дав банк на вексді, так само як 170.000 **довгоречинцевих** позичок.

У рахунку страт і зисків бачимо по боці страт майже 3.000 на амортизацію та 63.000 коштів завідування; по боці зисків **70.000 з відсотків та провізій** і 1.200 з недвижимостей. Білянс за 1938 рік замкнено **5-ма тисячами чистого зиску.**

В минулому році — як і давніше — **обороти Банку виказали дальший зріст.** Коли порівняємо білянси за 1937 і 1938 рік, побачимо, що за минулий рік Банк збільшив поготівля себто припас готівки і вартісних паперів на 270%, уділовий капітал на 188%, запасні фонди на 145% обороти на 143%, чистий зиск на 75 проц.

Після звіту подав дир. Мілянич **напрямні** праці на майбутнє, а саме:

1) дальше мобілізувати капітали розсіяні у нашій суспільности, зокрема у формі державних цінних паперів,
2) здобути постійну клієнтелю,
3) скріпити організацію та внутрішню працю.

Після звітів Надзірної Ради (інж. Окисько) та Контрольної Комісії (дир. Лазерко) почалася дискусія, на загал мало цікава. З гідних уваги дискутантів треба підмітити інж. Деревлянка (що підкреслив вагу пропаґанди і тіснішого контакту з відділами) та інж. Шепаровича (який висловив думку, що наші банки повинні скоординувати свої зусилля над мобілізацією капіталів та що Пром-Банкові слід залишити дрібно-ощадностеву акцію). Крім того порушено в дискусії справу відношення між дирекцією та членами, кас безвідсоткового кредиту, доцільности льокати банкових фондів у нерухомости, кредитової допомоги купецтву і ремісникові, коштів кредиту і ін. Відповідь дав дир. Мілянич.

Збори одноголосно приняли звіти, затвердили білянс та ухвалили абсолюторію, зате довше спинилися над розділом білянсової надвишки, з якої провідні органи банку рішили виплатити 6-процентову дивіденду. Інж. Шепарович поставив внесок, щоб члени зреклися дивіденди на хосен котроїсь з наших культурних установ; підтримав його п. Фединський. Зате дир. Мілянич, дир. Ковалисько та інж. Деревлянко ставули на становищі, що представники не мають повновласти від загалу членів, щоб зрікатися опроцентування капіталу, який члени вложили в уділи Банку, тому дивіденду можна відступати на національні цілі хіба індивідуально. Таке становище заняли Збори більшістю голосів.

Збори приняли зміну 35. параграфу статуту (про представників на Загальні Збори) та на внесок комісії-матки вибрали до Надзірної Ради інж. Олиська, дир. Лазорка, п. Бойчука (яких вильосовано) та інж. Білинського, на заступника п. Бульбу. Дир. Яцишин зреферував буджет, дир. Мицик зясував напрямні, якими Банк буде кермуватися при уділюванні кредиту; коло години 22,45 дир. Скопляк замкнув Збори.

—o—

Спорт.

ПЕРШІ ВЕСНЯНІ ТРЕНІНҐОВІ ЗМАГАННЯ. УКРАЇНА І. — УКРАЇНА ІІ. 6:0 (4:0).

Минулої неділі на площі Сокола Батька відбулися перші футбольні змагання, які мали наскрізь тренінґовий характер. На грище вийшли дві дружини України перша в комплеті, друга з юніорами. Змагання тривали 2 рази по 30 хвилин і виявилиназагал добру форму обох дружин; видно, що руханка і заправа, яку змагуни відбувають у гімнастичній салі, не проминула без висліду. Деякі змагуни, як напр. Мікльош І. виявив відразу повну світлу форму, що найважніше продемонстрував назагал вдатні біги з мячем, чого давніше у нього не бачили. Добру форму виказав теж Скоцень. В помочі дуже подобався Гошовський, зокрема його мудра співпраця з Нойманом. Воротарі Босий, Дицьо і Гнура на загал виявили теж не найгіршу форму. Найвідраднішим явищем тренінґу є те, що майже всі змагуни знаменито витримали кондиційно тренінґ, який відбувався у доволі доброму темпі.

Друга дружина, не зважаючи на програну, подобалася. Її напад доволі часто підіходив під ворота противника, але молоді змагуни не вміли використати підворітних ситуацій.

Свого роду сенсацією для кількадесятьох запалених „кібіців", був виступ Скоценя І.

Воротами поділилися: Скоцень II. 4, Мікльош і Бегурат — по 1.

КОПАНИЙ МЯЧ.

В неділю 26. ц. м. відбулись у Львові перші товариські мячеві змагання. Вислідн цих змагань такі:

Погонь — Погонь І. Б 3:3 (2:1).

Світезь — Гасмонея 5:1 (2:0).

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ П. З. П. Н.

Минулої неділі відбулись у Варшаві загальні збори П. З. П. Н. На зборах делеґати гостро критикували управу за нечувані відносини у тренінґовім таборі для змагунів у Катовицях, що довели до програної Польщі з французькою дружиною в Парижі. Збори рішили збільшити число дружин у державній лізі до 12 з тим, що цього року з Ліги „вилетить" одна дружина, а прийдуть три нові дружини.

Сторінка без політики.

Чи гроші дають щастя?

Паризький журнал „Анналь“ зробив собі анкету на відвічне питання, настільки вічне, від коли люди придумали гроші. Воно мало трохи потішити ощадних французів, що як відомо складають щодня франки до панчіх, матраців та банків. Журнал каже, що надмірні податки та фінансові кризи щораз більше зміняють погляди людей на вартість гроша. Дехто навіть ставить собі питання: чи після того, як спекався великого майна не почав супокійніше жити. Анкету почав журнал від великого фінансіста-міліонера Октава Гомберга, якого кріза зруйнувала і який не скривається зі своєю нуждою.

I.
МІЛІОНЕР, ЩО ВТРАТИВ МАЙНО.

Репортер увійшов до сальону великого фінансіста повного книжок. О. Гомберг не маючи змоги збирати грошей, почав збирати книжки. На його „екслібріс“ виписана по латині думка: „Нунк солюс кум деа Сапієнція лібріскве аміціс“. (Тепер я сам з богинею Мудрости і книгами-приятелями). Господар зустрів журналіста з усміхом:

— Знаю вже, чого ви прийшли. Колись я мав забагато грошей і не знав, що з ними робити, а тепер маю їх менше, ніж хотів би. І тепер ви хотіли б знати мої думки та почування після такого повороту в бік Фортуни?

—Це не зовсім точна мета моїх відвідин, але майже так...

— Но, добре. Скажу вам, що я вважаю за своє нещастя факт, що колись розбагатів. Гроші можуть дати людині щастя тільки під умовиною, щоб вона не мала їх забагато. Добре кажуть, що гроші це добрий слуга, а поганий пан. Занадто велике багатство поневолює того, хто його має, пригнічує його та псує. Залишивши на боці скупарів, яких єдиною насолодою життя є призбирувати банкноти, землі та дорогоцінності, людина занадто багата, що хотілаб використати гроші якнайкраще попадає раз-у-раз у сумніви: що вибрати. До нього звертаються з ріжними просьбами, часом, правда: безкорисним і він вагається, чи має допомогти тим, що на це заслуговують, чи не дати себе ошукати. Побачивши, що йому заздрять і туплюють коло нього, він мусить повсякчас займати оборонну позицію. Оце недовіря до людей, прикре і пригноблює людину!

Духові муки багатого.

„А в якому відокремленні живе власник великого майна! Він не може бути певний ніякої дружби. Його найкращі друзі, найшляхетніші, найбільше горді, покидають його по трохи, бо їх себелюбство терпить від того, що вони вічно залежні від нього. А ті приятелі, що залишились йому, розбуджують у ньому сумнів, чи стоять при ньому з вирахування, з інтересу. Коли пригадаю собі деякі хвилини з мого життя, на мене находить просто відраза.

— Але чи ви не вважаєте, що гроші розумно відмірені є цінним елементом нашого щастя?

— Годжуся, що „золота середина“ у матеріяльному добробуті це те, що це найбільше можна позаздрити людям. Вона дозволяє жити згідно зі своїм бажанням і допомагати довкола себе нещасливим. Така підстава дає забепеку, — ось чого мені бракує найбільше тепер. Крім того, що мені необхідне для теперішнього життя, я за нічим не жалію з минулого. Єдине, що мене потішає серед непевних думок про завтра (більше про членів моєї рідні, ніж про себе самого) і в гірких настроях після брутальної невдачі та несправедливого удару долі це тільки почування, що можна ставати ліпшим.

Ріжниці між людьми затираються.

— Чи ви не могли б мені сказати, чи гроші потрібні сьогодні більше до щастя, ніж колись?

— Я переконаний, що багато менше потрібні нині, як колись. Наш нарід демократизується, затираються межі між суспільними клясами, щезає багато пересудів, які ще недавно були звязані з маєтками. Тепер вибагливе життя може здобути собі майже кожний.

— І ви вірите, що поступ піде в цьому напрямі?

— Я вірю в це і сподіваюсь. Приклад скандинавських країн, де всі суспільні верстви живуть більш-менше однаково є з цього погляду різким контрастом до Злучених Держав, де демократичний дух є тільки звичайною фразою. У ніякому краю гріш не є таким королем, як там. Безоглядність, з якою мені довелось там зустрітись, зробила на мені якнайгірше враження.

II.
У ФІЛЬМОВОЇ ЗІРКИ.

Від великого фінансіста репортер перейшов до фільмової артистки. Як відомо: фільмові артистки найчисленніші з тих сучасних, які несподівано за одну ніч доходять до міліонів. Неодин із наших читачів бачив на екрані Аннабелю, що в останніх роках переїхала з Парижа до Голівуду, де вже вивчила англійську мову і франки зі слабим курсом доповнила долярами. Аннабеля в Парижі займає гарне помешкання коло площі „Тріюмфального Луку“. В її домі скрізь китиці квітів, які вона дістала після недавнього дебюту на сцені державної „Французької Комедії“. Вона готовиться до повороту до Голівуду.

На запит репортера Аннабеля відповідає:

— Гроші без сумніву цінна річ і я тішусь, що мені поталанило до них дійти, але вони мене не гипнотизують ні трохи. Думка, що якась роля може принести мені високий гонорар, не може заохотити мене до неї, коли я нею не захоплююсь. Так дуже багато гроша і не треба людині. Навіть не знаю, чи це така велика приємність розкидати гроші. Добре мати авто для вигоди, але чи воно мусить бути аж люксусове, дороге, пишне? Хто не має меж у своїх бажаннях, той затрачує відчуття, що вони варті. Я маю велику приємність, коли замовляю собі дві або три гарні сукні, але якби я могла їх купити собі вдовіль, у необмеженій кількости, то я робила б це вже байдужно.

„Мені здається, що щастя в тому, щоб і при багатстві можна обійтись тільки необхідними речами, а деякі бажання залишити таки бажаннями.

— Чи на вашу думку гроші, що так нині обезцінились є ще підставою щастя?

— Направду, не знаю. Мені здається, що тепер гроші грають більшу ролю у щасті. Давніше люди ощаджували їх і не користали з них. А тепер навчені досвідом, з остраху, щоб одного дня капітал не щез, воліють ними розумно користуватись. Коли гроші є джерелом щастя тепер як і колись — то тільки в такій мірі, в якій хтось з них користає, їх витрачує. А що тепер багато більше людей видає гроші, то і лекше бути щасливим!

III.
ПИСЬМЕННИК, ЩО ЗРІКСЯ МІЛІОНІВ.

Репортер „Анналів“ після розмови з колишнім міліонером і свіжою міліонеркою пішов до письменника, що ніколи не мав грошей, а має завсіди вдоволений вигляд. Це поет Лєо Лярґіє, що живе на 5 поверсі (без ліфту) в осередку Парижа. До репортера всміхається повне обличчя, спокійне, щасливе. У вигідному халаті, опасистий і добросердий, нагадує господар Бальзака.

На запит Лярґіє відповідає просто та ясно:

— Гроші не були для мене ніколи символом щастя, бо я їх не люблю. Я щасливий серед старих книжок, образів, предметів мистецтва. Головно тоді, коли я їх відкриваю...

— Але для цього таки треба грошей...

— Трохи треба. Гроші помагають до щастя, як духовні ризи черцеві, але не самі для себе. Це остання з тих речей, які я міг би збирати, хоч її збирають саме скупарі. Я бажав би собі мати до свого розпоряджения якусь малу суму, щоб купити якесь давне видання або якийсь образ. Я почуваю себе щасливим, коли можу робити розшуки по старих крамницях.

Міліони висять на стінах.

Репортер стверджує, що у кімнаті довкола нього справді багато цінних зразків мистецтва, рідких книжок, на стінах образи Делякруа, Корота, Куріта, Курбета.

— А проте ви мусите бути досить багаті, коли можете дозволити собі на такі дорогоцінні образи...

— Ані трохи... це тільки щастя всунуло мені їх у руки. Я не бажаю собі ніколи того, чого не можу осягти. І з того, що маю, не хочу робити грошей. Я маю образи Сезана, що варті два міліони. Я зберіг їх, як і мої книжки, з яких можна б скласти малий маєток.

— Може ви лякаєтесь, що здобуті вами гроші втратять на своїй вартости?

— Ні, не це. Я ніколи не хотів будьщо продавати. Хоч правда, що гроші не мають давньої вартости. По мойому багатство є сьогодні слабшою підставою щастя, як давніше. Ми живемо у добі безладдя, коли майно стало хитке. Мені здається, що у сфері матеріяльній найщасливіші тепер ті, що вміли зберегти принципи з передвоєнної доби; зперед 3. серпня 1914 р. коли богами були — чесність, праця та ощадність.

—o—

Апарат, що промовляє до розуму.

Одна американська фабрика випустила у світ апарат, який назвала дуже по мудрому автотахометер, з грецька. Цей „швидкомір“ має в собі грамофонову плиту, щоб остерігати підчас їзди шофера, коли він переходить означену межу швидкости дозволену законом. Після 60 кільометрів подорожник в авті чує голос: „Ви знаєте, що так скоро можна їхати тільки в полі, не в місті!“ Після 75 кільометрів обзивається апарат: „Ви ще живете, але чи живуть ті, що на дорозі? Перевірте гальми!“ Після 100 км. голос стає щораз поважніший, промовляє до сумління автомобіліста, а після 120 км. каже йому висповідатись перед смертю.

Танок „Чемберлен“.

У Франції пускають тепер у світ новий танок, що має змінити популярний „лямбет-вок“. Як він виглядає? Орхестра грає „он-степ“. Серед пар у танці один молодець ходить по салі з парасолею перевішеною на руці. Він вибирає собі танцюристку, яка йому подобається, а щоб відобрати її від кавалїра, вішає йому на руку парасолю. Не можна-ж тримати в руці водночас даму і парасолю. „Чемберлен з парасолею“ знову ходить по салі шукаючи за парою, щоб позбутися парасолі.

Вперше затанцювали „чемберлена“ на одному балю в Руан, а звідти він переїхав у Париж, де відразу здобув собі величезний успіх.

—o—

Є ще енерґійні жінки!

У Спол. Державах поширений звичай, що хто йде дорогою пішки а зустрічає авто, прохає, щоб його підвезти. З цього звичаю користають теж бідаки, волоцюги та бандити. Недавно громадянка Оклагоми 63-літня пані Воррінгтон їхала швидко своїм автом до дому, коли її зупинив якийсь непевний тип із проханням узяти його з собою до міста. Чемна дама прийняла його. Коли авто їхало через ліс, її сусід зупинив сильно керму і почав гостро домагатись грошей та дорогоцінностей. У тій самій хвилині він дістав від 63-літньої жінки такий сильний удар у живіт, що впав непритомний. Власниця авта дотримала слова і доставила його до Оклагоми, але на поліцію.

ДОЛЯ АКРОБАТА.

В околицях Гельсінґфорса розтаборився цими днями мандрівний цирк. Його головною атракцією був „чоловік-стрільно“ Іван Малик, може і наш який земляк. Він влізав у дуло гармати і звідти його „вистрілювали“. Там були пружини, що викидали його, як мячик. Одного вечора, коли з гармати разом із вистрілом вийшов густий дим (який додавали для ефекту) чоловік не долетів до сітки, як звичайно — на 30 метрів, а впав по дорозі. Упав на публику, зломавши собі хребетний стрижінь і згинув поранивши кілька осіб. Причина: Гарматні пружини ослабли і не могли викинути Малика на означену віддаль.

Новий спосіб читати.

Другий рядок після цього читайте з права ліворуч уже тепер ,взад читати вигідніше не чи перевірте і від ліва знову, наперемінну. Американський проф до дослідів підставі на дійшов Кларк Б. В. висновку, що око напружується багато менше, коли рядка бік другий на переноситись потребує не від початку. Він перевірив це стверджуючи, що другої початок на переходить око коли лінії, тоді робить непотрібні скоки, від яких .тільки подумав не Він .томиться скс кілько клопоту мали б автори та друкарі, які .взад слова писати читачів вигоди для хотіли б

—o—

Подяка.

Впов. П. Прикарві д-рові Гинилевичеві, Львів, Городецька 53 за врятування моєї жінки з неминучої смерти складаю цією дорогою найщиріше „Спасибі“ як також Впов. д-рові Круниї за дбайливу опіку з глибини серця дякую.

Владислав Комажинський.

453

Здоровий прояв.

XXVI. ВИКАЗ.

Крім постійних місячних датків зложили дальше самочинно **з нагоди Різдва Христового на коляду Рідній Школі** (в золотих) отсі ВП.: д-р Кучерський Ярослав Надвірна (від громадян) 145.15, Кружок Р. Ш. Бучач 80, Балвич Василь Станиславів 10, Мельник Балвчі Зарічні (Стрий) 7, Білецька Наталія Товмач (з вечерниць секції господинь) 5, Стефанівський Діонізій Томашів Мазовецький 2.50, Новицький Володимир Вибранівка 1, Трач Матій Гниличка 2, чит. „Просвіти“ Стінка (просфора) 2.78, Кузіль Степан Побужани 2, Пов. Союз Кружків Р. Ш. Бібрка 50, Кружок Р. Ш. Старе Село (Бібрка) 10, гр.-кат. уряд парох. Збараж (уряд парох. Зарубинці 10, ур. пар. Збараж 112.83, уряд пар. Синичівка 5, уряд парох. Стрнівка 19.17), разом 147, Кохан Тетяна Сівка Калуська 1.20, Савчинський Олекса Львів 5, Кружок Р. Ш. Лісько 62, гр.-кат. церква Іванівка (Скалат) 12.30, гр.-кат. церква Лука Мала 10, о. Жук Віктор Жужель (Скалат) 2.50, Білоцерковець Микола Переводів 1.55, Пилипчук Іван Злоцьке 10, Кружок Р. Ш. Костарівка (Сянік) 10, Карбовник Юлій Сянічок 1.20, Слобода Дмитро Репки 1.50, Мандзій Андрій Чемеринки 2, Пашко В. Церанів 6. Варшави 5, Пов. Союз Кружків Бібрка (від духовенства) 18, кооп. „Єдність“ Олешичі 30, Кружок Р. Ш. Олешичі 12.18 кооп. „Єдність“ Ласківці (Теребовля) 62.77, гр.-кат. уряд парох. Порохник 13.20, д-р Зарицький Людомир Луцьк 2, гості на весіллі Івана і Богданки Луцьких Лука 6. Сембора 22. Окружний Відділ Т-ва св. Андрея Стрий 12, д-р Ваврик Микола Радехів 5, Граб Іван Злоцьке 5, Попович Мирослав Олешичі 2. о. Тимощук Володимир Річка 15, о. Кейван Микола Брустури 10. Марія Козак Лубянки Нижні (хрестини і сходини) 3.55, Кружок Р. Ш. Пяткова (Добромиль) 5, о. Рудницький М. Раківці 20, гр.-кат. уряд парох. Літовище (просфора) 3, Кружок Р. Ш. Бодків (гості на весіллі у Теклі Лебідь 2.22, Кружок Р. Ш. 3.08) разом 5.10.

(Продовження буде).

НОВИНКИ

28 Лютий — ВІВТОРОК

Ст. ст. 15. лютого 1939.
Онисима ап., Пафнутія.
Лат. Теофіля м.
Сонце: схід — 6.12, захід — 17.02.
Місяць: схід — 11.34, захід — 2.34.

Завтра: 1. березня. Середа.
Ст. ст. 16. лютого 1939.
Памфила.
Лат. Альбіна еп.
Сонце: схід — 6.00, захід — 17.03.
Місяць: схід — 12.40, захід — 3.28.

—o—

— УСІМ, ЩО ДІСТАЛИ ЗРАЗКОВІ ЧИСЛА „ДІЛА“, звертаємо увагу, що кожний точний передплатник дістає щомісяця безплатно один гарно виданий том бібліотеки „Діла“ вартости від 2—4 зол. Бібліотека „Діла“ дає найкращі повісти оригінальні та перекладні.

— ТИХ НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, що ми їм стримали в останніх часах газету, просимо порозумітися щодо довгу з Адміністрацією, щоб ми могли її висилати наново.

— МАГАЗИН БІЛЛЯ І ПОСТЕЛІ МИХАЙЛА ПРОЦЯ, ЛЬВІВ — РИНОК 14 поручає: КОВДРИ, МАТРАЦИ, готові подушки з піря, простирала, пошевки і всяке найвибагливіше жіноче і мужеське білля. — Ціни дуже низькі — товар першорядний. 442 1—30

— Центральні збірні антени інсталює згідно з обовязуючими приписами Городського Старoства — Електротехнічна фірма „Е-комп“ — Львів, Сикстуська 29. 129 1—6

— Марійське Т-во Молоді та Редакція Нашого Приятеля перенесли свою домівку на вул. Коперника 19., партер ліворуч. 2-2

— II.Філія Українського Краєвого Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молоддю повідомляє, що 4. березня ц. р. в год. 19. відбудеться концерт у театральній салі Ріжнородностей, вул. Рутовського, при ласкавій співучасти Впов. Дарії Бандрівської і Галі Левицької, Нестора Нижанківського і хору бурсачок, під орудою Впов. Володимира Листопада. Дохід на жіночу Реміснича Бурсу. 2-4

— Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах. Замовлення в ратах по зол. 5 (зол. 35), або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка“, Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 1200 147-0

— „Літературна творчість Карла Чапека“. На цю тему відбудеться заходами „Академічного Славянського Товариства“ в понеділок 27. II. в год. 19-ій відчит д-ра В. Тадея Вислоцького, кустоса Оссолінеум, у IV. салі ім. І. Каспровича (новий будинок, вул. Маршалковська 1, 1 п.). Вступ вільний. Гостям раді.

— Труси й арештування в Брідщині. З села Заболотець, повіт Броди, повідомляють нас, що поліційні органи переводять там від кількох днів труси й арештування серед обставин, які викликують здивування. Громадяни Заболотець відкликуються отим до вищої влади і звертають її увагу на події, що відбуваються саме в часі громадських виборів, коли виборці повинні у спокою виконати свій обовязок перед громадою та державою.

— Відзначення львівської артистки. Львівська артистка Йосифа Кратохвіля-Відимська, що дала цілу низку графік і дереворитів з нашої Гуцульщини, куди часто виїжджає на студії, дістала у Парижі два відзначення: бронзову медалю за цикль акварель „Старольвівські крамниці“, що його виставила у Сальоні мистців Старшинської Академії і почесне виріжнення за серію монотипії квітів у „Сальоні Віоле“, де була єдиною чужинкою серед 100 французьких малярів.

— Ще один театр у Львові. У салі „Уля“ при вул. Оссолінських 10 відкривається 28-го п. м. в год. 7.15 (друга вистава 9.30) ревієвий польський театр „Крива ліхтарня“ під мистецьким проводом Б. Жеґоти. Перша програма „На сходках“, названа барвистим видовищем, має між виконавцями відому артистку давнього „Ґонґа“ Ганку Руновецьку та балет.

— Студентів-німців не пустили на виклади в Академії Закордонної Торговлі. „Век Нови“ з 25. II. повідомляє: „У звязку з вчорашніми по-

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Середа, 27. лютого 1889.

„КОБЗАРЯ“ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

вийшло нове видання в Києві накладом книгаря Йогансона з прилогою портрету поета на гарнім папері. Ціна 1 рубель.

АВАНСИ БІСМАРКІВ.

Берлін, 27. лютого. Цісар іменував гр. Герберта Бісмарка полковником і міністра Ґоселера і гр. Вільгельма Бісмарка майорами в німецькій армії.

КЛОПОТИ НІМЕЧЧИНИ З КОЛЬОНІЯМИ.

„Підчас парляментарного бенкету, який кн. Бісмарк давав у себе минулої пятниці, став був німецький канцлер дуже балакучий і висловлював свої погляди на кольоніяльну справу і на монархічну засаду. Коли зійшла була мова на справу самоанських островів, жалувався кн. Бісмарк, що він має з „так званими“ кольоніями дуже багато клопоту. Головну причину всяких заплутанин він приписував занадто великій ревности і незнайомости відносин кольоніяльних урядовців. Такий „консуль міссус“ робить йому більше клопоту як який амбасадор або дипломатичний урядовець. Але ці дрібниці не нарушають добрих взаємин з Америкою, яка споріднена з Німеччиною.“

О. ГЕНРІ. 4

Втеча Чорного Біла.

Тому місяць старушок відпродав ренчу іншому й поїхав далі на захід.

— А як виглядає теперішній власник?

— Гм, — кажу йому — він такий великий грубий голяндець, з довгими вусами і синіми окулярами. Він напевне не вміє відріжнити вівці від вивірки. Десь його добре обшахрував старий.

Скориставши з моїх блідих інформацій і двох третіх мого обіду, шериф відїздить.

Того вечора згадав я Обденові про відвідини.

— Смоктальця поліпа затягаються щораз тісніше довкола Чорного Біла, кажу йому, оповідаючи про шерифа, як я описав Обдена шерифові і що він на те сказав.

— Ах! Не турбуймося клопотами Чорного Біла — відповідає Обден. — Принесіть з шафи бургунда, випємо за здоровля Чорного Біла. — Хіба що ви маєте якісь пересуди щодо опришків.

— Я випю за здоровля кожного, що є другом для друга, — кажу. — Я думаю, що такий є Чорний Біл. Отже, пю за здоровля Чорного Біла.

Ми оба пили.

За два тижні надходить час стриження овець. Вівці треба було пригнати до ренчі й кілька кучерявих мексиканців стригли їх спеціяльними ножицями. День раніше я попровадив свою отару через гори і доли до ренчі, замкнув їх у загороді та побажав їм доброї ночі.

Звідти я пішов до хати. Там на малому полевому ліжку спав містер Г. Обден. Маю враження, що він упав жертвою якоїсь безсонниці або сонноти, ця хвороба тісно звязана з годівлею овець. Його рот і камізолька були широко відкриті і він дихав як знищена роверова помпа. Я глядів на нього і в дусі позволив собі на кілька фільософічних завваг. „Божеський Цезар, у сні“, — я подумав, „може бодай замкнути рота, щоб вітер не завіяв“.

Людина у сні це дійсно вид, що може допровадити янголів до сліз. На що здався тоді цілий його розум, його мязні, його притомність ума, його зухвалість і родинні звязки? Тоді він є на ласці своїх ворогів, а ще гірше своїх приятелів. А гарний він такий, як фіякерська шкапа на постою коло Метрополітанської опери в Ню Йорку в год. 12.30 рано, що мріє про пасовиська Арабії. Сонна жінка, це зовсім щось інше, щоб не знати, як гарно вона виглядала, всеж знаєш, що так вона найбезпечніша.

Но, я напився бургунда за себе і за Обдена і розгостився. Він мав кілька книжок на незвичайні теми як нпр. Японія, каналізація і фізична культура, мав він іще тютюн, що збудив у мені більше зацікавлення як його книжки.

Коли я викурив кілька цигарок і налюбувався доволі музикальним хропінням містера Обдена, я припадково глянув крізь вікно понад будівлі, де була така собі дорога, а за нею такий собі потічок. Пять озброєних їздців заїхало на подвіря. Між ними був знаний уже мені шериф.

Вони заїхали обережно, лавою один при другім.

— Добрий вечір, панове, — кажу їм. — може зсядете і привяжете своїх коней?

Проводир підїздить і наставляє свою рушницю просто на мене.

— Тільки не рухайте руками — каже — доки ми з вами не поговоримо собі так по товариськи.

— Я не є глухонімий і в розмові не потребую послугуватися руками, — відповідаю.

— Ми шукаємо за Чорним Білом, тим опришком, що ограбив поїзд у травні. Ми перешукуємо всі ренчі, і всіх, що в них находяться. Як ви називаєтеся і що тут робите?

— Капітане, — кажу йому. — Моє заняття є Персівал Сейнт-Клейр, а називаюся овечий пастух. Нині саме я пригнав сюди свою баранину до стриження.

— Де власник?

— Зараз, ще хвилинка, — маю враження, що за вказання цього чорного характеру поліція назначила якусь нагороду.

— Так, тисячу долярів. Але це тільки для того, що сам зловить його, про інформатора нічого не згадано.

Я глянув у кобальтове небо, зі змученим виразом на обличчі.

— Здається, матимемо дощ.

— Якщо ви знаєте щонебудь про околицю, де скривається Чорний Біл, — починає він гострим тоном, — ваша мовчанка є проти права!

— Я чув, як один ковбой згадував, що якийсь мексиканець сказав другому ковбоєві що імя Джек у крамниці Пітджинса в Нуєцес, що він чув, що Чорного Біла бачили на ренчі в Матаморас два тижні тому.

— Слухайте, Тісний Ратс, якщо ви вкажете Чорного Біла, я вам сам заплачу зі своєї кишені — з наших кишень, — сто долярів!

— Готівка зложена на руку? — питаю.

(Докінчення буде).

діями на політехніці в Данціґу довідуємося, що сьогодні вранці в Академії Закордонної Торговлі у Львові не впустили на виклади студентів німецької національности. Спокою не нарушено.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні Державної Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 15.000 зол. на ч. 98634; 10.000 зол. на ч. 7110 126377 10785 (постійна денна вигра); 5.000 зол. на ч. 43812 126044 135412; 1.000 зол. на ч. 16603 20429 53250 142825 153409; 500 зол. на ч. 30406 76908 77583 102905 102901 121271 123090 163884; 250 зол. на ч. 4540 8325 21988 22643 33842 38236 40608 45906 55215 55975 58881 67848 71684 75332 75612 76915 95669 99170 103553 109741 114493 115351 118419 118639 121484 123543 125031 125375 127225 135066 146542 153437 159872 163701.

— За опір владі. Окружний судця Пясецький засудив мулярського помічника Андрія Когута за рік вязниці з завішенням за те, що він ставляв опір поліційному функціонареві.

— Продажа вкрадених книжок. Поліційний службовик звернув увагу на факт, що на одній з бічних вулиць львівського Карцеляку якісь люди розпродують вартісні книжки. Він арештував одного з продавців, робітника Теодора Скальського і в часі переслухання вийшло наверх, що продавані книжки походять з крадежі, а саме з бібліотеки Агенора гр. Голуховського (вул. Красіцьких 11).

— Сільські випадки. До львівського загального шпиталю привезли в пятницю Марію Захарків, що в часі праці на фільварку у Братківцях, городецького повіту, дісталась під машину і є важко покалічена. — З Винник привезли до шпиталю Теодора Косика, що впав з воза, поранив себе в голову та має потрясення мозку.

— Львівська хроніка. В пятницю вечором вибухла пожежа в мешканні різника Володимира Базилевича (вул. Яворського 6). Згоріла ціла стеля. — При вул. Городецькій 49 власник овочарні Г. Бартош важко побив по голові Шарльоту Голендер на тлі дрібного непорозуміння. — Дуже тяжко покалічив кафляр Володимир Врубель (вул. Тарновського 18) Маріяна Зяркевича. Брутального кафляра потягли до відповідальности. — З мешкання Станислави Кокшицької якийсь зручний злодій украв, діставшись через вікно, золотий годинник, золоту бранзолетку, брошку та три перстені. — Марія Чехович (Новознесінська 103) вийшла з хати ще 16. ц. м. і досі не вернулась.

— Нагла смерть. У пятницю львівська хроніка занотувала цілу низку випадків наглої смерти. На вулиці Стрілецькій помер нагло мужчина неустійненого ще прізвища. Його вік оцінюють на 60 років. Причина: слабе серце. В три години пізніше нагло помер у своїм мешканні при вул. Торосевича 24 Станислав Семен, 60 років, по професії різник. Лікар ствердив смерть внаслідок внутрішньої кровотечі. Третій загально відомий випадок наглої смерти трапився в комісаріяті поліції. Аспірант поліції Ярослав Домбковський, що недавно приїхав з Криниці до Львова і кермував X-им комісаріятом, нагло занедужав і небавком помер наслідком серцевої недуги.

— Кістяки шістьох вояків з великої війни найшли лісові робітники на узбіччю гори біля Ворохти під грубою верствою моху. Це будуть мабуть мощі російських вояків, що впали у 1915. р. в часі наступу ген. Брусілова. На місце виїхала судово-лікарська комісія.

— Жива дитина в трумні. У трупарні шпиталю в Падуї зроблено на днях жахливе відкриття. В цій трупарні лежав якийсь старець, що помер нагло на вулиці. Його тіло зложили у трумні, яку опісля відчинено, щоб один зі свояків небіжчика міг його зідентифікувати. Якеж було здивування і який переляк обох присутніх, коли поруч трупа найшли в трумні новородженну дитину, яка була вже напів удушена, бо мала заткані ватою уста. Лікареві, що його негайно покликали, вдалося, на щастя, відрятувати дитину, вложену злочинною матірю до трумни на загибіль.

— Винахід совітського вченого. Совітські часописи повідомляють, що член совітської Академії Наук проф. Штерн винайшов спеціяльний лік, при помочі якого осягнув дуже додатні висліди при лікуванні нервового шоку. Винайдений лік впроваджують окремими приладами до мозку.

— Ріжні вісти. Біля Бослер (Кольорадо), у Злучених Державах Північної Америки, вилетів з шин поїзд-експрес. Число жертв досі невідоме. На місце катастрофи вислано численні амбулянси та лікарів. — У пятницю майже в цілій Англії (з винятком Льондону) бачили полярну зорю.

З судової салі.

ЗА НАКЛИКУВАННЯ ДО НЕПОСЛУХУ З АРТ. 163 і 156 К. К.

В дні 22. II. у Белзі на виїздній сесії окружного суду у Львові під проводом о. с. Цибульського відбулася розправа проти **Михайла Олійника, рільника зі Себечева, Гриця Кіселика, Володимира Борака, Степана Наконечного, Івана Кравчука, Данила Новосада і Василя Луцика** — всіх рільників з Цеблова. Акт обвинувачення закидав їм участь у прилюдному збіговищі і накликування до непослуху з арт. 163 і 156 кк. Провин тих по думці акту обвинувачення обвинувачені допустились тим, що в днях 12. II. і 13. II. 1937 р. взяли участь у збіговищі, яке погрозами побиття намагалося присилувати функціонарів поліції понехати охорону розкопаної стрілецької могили в Белзі при залізничому шляху і не допустити, щоб її поновно розкопали й усунули уставлений наново хрест, як також тим, що в Цеблові прилюдно накликували до непослуху зарядженням влади.

Ця розправа була епільоґом розкопання у дні 12 II. 1937. на приказ влади могили стрільців УГА, що в боях під Белзом у 1919 р. лягли головами. Ця спільна могила, впорядкована й огороджена дубовими штахетами, з високим хрестом, від більше як 15 літ була під опікою громадянства Белзчини і філії Т-ва Охорони Военних Могил у Белзі, де щороку на Зелені Свята сходилися громадяни з процесією віддати поклін тіням поляглих. Дня 12. II. 1937 у свято Трьох Святителів цю могилу при охороні поліції розкопано і перевезено тлінні останки на военний цвинтар у Белзі. При розкопуванні зібралися люди, яких розігнала поліція, після чого почалося слідство, покінчене актом обвинувачення і розправою. Підсудних, крім двох: Гриця Кіселика і Володимира Борака, засуджено **на кари від 6 місяців до 1 року вязниці без припинення.** Боронили місцеві адвокати д-р Салагуб і д-р Козак.

ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО ОУН.

Перед окружним судом у Самборі почалась у четвер розправа, що звернула на себе загальну увагу тому, що обвинуваченими за політичний злочин є жінки. Згідно з актом обвинувачення органи безпеки арештували в Самборі у вересні 1938 р. **Марію Менцінську, Марію Нижник і Теофілю Яворську** під закидом приналежности до Організації Українських Націоналістів. У часі ревізії в мешканнях обвинувачених найдено — каже акт обвинувачення — нелеґальний пропаґандивний матеріял: летючки, вірші, реферати, що прославляють учинки Біласа, Данилишина, Коновальця. Обвинувачені Менцінська та Нижник належали до самбірського гнізда українського „Сокола", в якому начеб то існував від довшого часу „жіночий гурток" ОУН, головою якого була, по словам акту обвинувачення, Менцінська, кольпортеркою пропаґандивного матеріялу Яворська, а Нижник членицею без окремих функцій.

Вже першого дня розправи виявилась потреба покликати нових свідків, тому трибунал був приневолений відложити розправу на пізніше.

Нові книжки й журнали.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА. Економічно-суспільний місячник. Річник XII. Ч. 2. Лютий 1939. Львів. Зміст: На окраях днів. — П. Ольберг: Боротьба шведської кооперації з картелями. — І. Коцур: Блуди в зерівництві та як їм запобігати. — О. Післярецький: Криза в Спол. Державах Америки. — С. Бородаєвський: Нова Чехо-Словаччина та її кооперація. — „Роля державної влади в господарській емансипації Польщі" (реф. Ст. Грабського — подав Я. Ш.). — З польських господарських справ. — Господарська хроніка.

12.03 Полуднева авд., 13.00 Для купців і ремісників: Продавець чи продавчиня, Що читати, 13.30 „Опера" муз. авд. для хлопців, 14.000 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для молоді: „Авантура за Варварку" на зол. Корн. Макушинського, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Наукова хроніка, 11.35 Скрипка, форт., 17.00 Великі столиці Европи: Берлін, 17.15 Словно-муз. авд., 17.50 Розвиток лет. комунікації, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції; 18.05 Львівські науч. варстати: Наукове Т-во, 18.20 Актуальність, 18.30 Пісеньки з пл., 19.00 Розр. концерт, орх., Ордонівна, форт., 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Співочий ресітал Марії Берейта (Франція) в супр. форт., 21.40 Літер. новини, 22.00 Льокальні спорт. вістки, 22.05 Освітлення давнього та сьогоднішнього Львова, 22.20 Театр Уяви: „Вже третій" В. Фішера, 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 28. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Орх., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: І повітря щось важить, гутірка для старших дітей, 11.15 Глазунов: Чотири пори року, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 „Море" Дебісія, з пл., із поясненнями, 14.30 Батьківський порадник, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Життя є всюди — і на пустині, гутірка для молоді, 15.15 Радіотехнічні новини, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Фін.-госп. актуалії, 16.30 Пісні з Долини св. Хреста (Місісіпі), сопран, форт., 16.55 Від Йордану до Ливану, враження з мандрівки, 17.00 Чвертьгодина давньої музики у вик. Івана Радовського, віоля д'аморе, 17.25 Вовна, басоша, 17.35 З піснею по краю, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Прогр. резерва, 18.15 Для села: Курчатка-одноднівки, Кооперативна хвилина, 18.30 Авд. для робітників, 19.00 Концерт симф. орх., сопран, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт давньої музики, 22.00 Атенські прогульки: Поворот із Акрополю, 22.25 Форт. твори Дебісія, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Середа, 1. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добрий день наймолодшим: Турульь король карпатської пущі, мельодії, пісеньки для дітей, 11.00 Для шкіл: Хто з нас найвідважніший, Для молодших дітей, 11.15 Розривковий концерт, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 15.00 Для молоді: концерт орх., Шаміньска спів, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Дім і школа: Чемні та маломовні діти, 16.35 Італійські нар. пісні у вик. капелі, 17.00 „На Середземнім Морі" відчит, 17.15 Концерт солістів: сопран, альтівка, форт., 19.000 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Молодь перед мікрофоном: запрошуємо на засідання, 18.30 Гутірка про мову, 18.40 Чи школа забирає дитину родині, 19.00 Розр. концерт: орх., бас, 12-літній віртуоз Аль. Ліпінський, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Оповідання про Шопена, форт., 21.00 Театр Уяви, 22.00 Спорт, 22.05 Костюшко і Львів, відчит, 22.15 „Литовська рапсодія" Карловича, 22.25 Поезії, проза, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Понеділок, 27. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 222.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 18.20 Скрипка, форт., 20.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.10 Квартет, 16.45 Орх., 17.10 Військ. орх., 19.20 Болгарський вечір, 20.50 Циг. музика, 22.00 Ост. орх., ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Орх., 18.15 Пісні і форт. твори В. Маркса, **19.20 Комунікат в українській мові,** ГАМБУРГ 15.25 Твори на скр. і форт., 22.40 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15, 16.00 Музика, 18.00 Пісні, КОШИЦІ 15.25 Циг. пісні, ЛЯГТІ 18.40 Шопенові та Лістові твори, 22.00 Легка музика, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30, 21.00 Розр. музика, 22.15 Квартет, ПРАГА 15.15 Популярний концерт, 18.25 Військ. орх., ПАРІ ПТ 19.30 Орх., 21.30 Джез, РАДІО ПАРІ 18.15 Альтівка, 19.15 Форт., 19.30 21.15 Скрипка, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. програма, СОФІЯ 17.30 Фільм. мельодії, 18.00 Легка музика, 18.15 Пісеньки, 19.00, 20.00 Спів.

Вівторок, 28. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 18.00 Вок. концерт, 20.00 Нар. пісні, 22.15 Спів. ресітал, БРЕСЛЯВ 19.15 Форт. сонати Бетовена, БУДАПЕШТ 12.10 Циг. музика, 18.15, 19.00 Пісні у супр. циг. орх., 19.45 Віол., 21.20 Орх., ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 18.15 Нар. музика, 18.50 Дрезденський квартет, **19.20 Вістки в українській мові,** 20.10 Вес. вечір, 22.35 Легка і танц. музика, ГАМБУРГ 19.00 Веч. музика, 22.30 Розр. муз., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 16.00 Розр. музика, ДРОЙТВІЧ 18.20 Вок. концерт, ЛЯГТІ 18.15 Фінська музика, 19.40 Популярні фін. пісні, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 Симф. концерт, 22.10 Оперетові мельодії, МІНХЕН 18.20 Офіцерові пісні, 21.15 Концерт ес-дур на форт. і орх. Бетовена, ПРАГА 15.15 Орх., сол., 17.30 Квартет ес-дур Бетовена, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 19.30 Серенада, 21.15 Камер. музика, РИМ 18.45 Арабська авд. і східня муз., 21.00—23.00 Вечір опер, СОФІЯ 17.30 Військ. орх., 19.00 Спів, 20.00 Концерт квартету 20.55 Рос. романси, 21.25 Легка музика.

Середа, 1. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15 Вістки та комунікати в українській мові,** БІЛГОРОД 19.30, 21.00 Балканський концерт, БУДАПЕШТ 17.10 Циг. музика, 18.45, 20.10, Орх., ВІДЕНЬ 12.00, 16.00, Розр. концерт, 19.00 Німці над Чорним Морем, **19.20 Вістки в українській мові,** 20.10 Концерт 22.30 „Музика з Відня" розр. концерт, ДРОЙТВІЧ 21.15 Симф. концерт, КЕНІГСБЕРГ 20.10 Симфонія ч. 4, б-дур Бетовена, ЛЯГТІ 19.30 Швайцарський вечір, 20.00 Популярні шв. пісні, 20.15 Пісні Шева, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 20.50 Валійські мельодії, МІЛЯНО 21.00 „Федра" оп. Піцетія, ПРАГА 15.15 Орх., 18.20 Сальон. орх., 19.30 „Чортівський мур" оп. Сметани, РАДІО ПАРІ 18.05 Легка музика, 21.15 Пісні, РИМ 17.15 Вок. концерт, 18.45 Комунікат і араб. музика, 19.10 Арабська музика, 21.00, 22.00 Комедія, форт., СОФІЯ 18.00 Популярна музика, 22.00 Танц. музика.

Радіокутик.

РАДІОВО-ОСВІТНІ АВДИЦІЇ.

Одна з англійських радіовисилень передає від кількох місяців що вівтірка півгодинні авдиції для молоді, присвячені суспільним, літературним, моральним та мистецьким питанням. Спеціяльний відтинок цих авдицій „Трибуна" дозволяє молоді свобідно висказуватися на різні теми. Ці авдиції викликали велике зацікавлення і тішаться успіхом не тільки у молоді, але також і між старшим громадянством.

ЗНОВА ЦІЛИЙ СВІТ СЛУХАВ ГІТЛЕРА.

Мову канцлера Німеччини, виголошену в Райхстазі в шості роковини панування націонал-соціялістичного устрою, трансмітували всі європейські радіостанції безпосередньо, або передавали ще крім того 30-го січня ввечір, широко обговорюючи її зміст із коментарями. Агенція Функ-Експрес твердить, що комуністи у Франції та Еспанії намагалися перешкодити населенню вислухати слів Фірера, одначе на просторі Франції це їм не дуже вдалося.

ТАЙНА КОРСИКАНСЬКА РАДІОСТАЦІЯ.

Францію хвилює тайна радіо-станція, що заінстальована десь в околицях Корсики. Вона подає на хвилі довжини 31 м. Безоглядну на великі зусилля французької поліції, досі ще не вдалося відкрити місця осідку радіостанції. Припускають, що заінстальовано її на якомусь кораблі, який кружляє довкола побережжя острову. Ця радіостанція веде пропаганду за самостійністю Корсики.

Біржа.

Варшавська біржа.

Девізи: Бельгія 89.22, Берлін 213.07, Данціг 100.25, Амстердам 283.72, Копенгаген 111.38, Льондон 24.95, Ню Йорк 531 1/4, кабель 531 1/2, Осльо 125.37, Париж 14.11, Прага 18.16, Стокгольм 128.47, Ціріх 120.75, Італія 27.94, Гельсінки 11.00, Монтреаль 529 1/2.

Тенденція сильніша.

Гроші: бельгійські бельги 89.22, амер. доляри 5.29, канад. дол. 5.26 1/2, голянд. фльор. 283.72, франц. франки 14.11, швайц. франки 120.75, англ. фунти 24.95, данц. гульд. 100.25, данські кор. 111.88, норв. кор. 125.37, шведські кор. 128.47, італ. ліри 16.60, фінські марки 11.00, нім. марки срібні 74.50.

Папери: 4 і пів внутр. 67.50, 68, ост. сотки, 3 інвест. 1 ем. 95, серії 98.25, 2 ем. 94.75, 95, серії 98.50, 99.00, 5 конверс. 71.75, 5 залізн. 69, 4 прем. дол. 44.50, 4 консолід. 68.50.

Тенденція сильна.

Акції: Польский Банк 34, Торг. 60, Цукор 39 1/2, 41, Вугіль 43, 43.75, 43.50, Ліпьопі 95, Моджеле 21, Островець 77.50, 78.50, Стараховиці 58.75, 59.50, 59, 25, Жирардів 67 1/2.

Тенденція сильна.

Льондонська біржа.

Льондон, 24. 2. Н. Йорк 468.95, Париж 177.04, Бельгія 27.87 3/4, Ціріх 20.64 5/8, Амстердам 881 3/8, Осльо 19.90 3/8, Копенгаген 22.40, Стокгольм 19.42 1/4, Берлін 11.60.

Париська біржа.

Париж, 24. 2. Н. Йорк 37.75, Льондон 177.03, Мілано 191870, Брукселя 634 7/8, Ціріх 85725, Амстердам 2008, Берлін 1516 1/6.

Ціріхська біржа.

Ціріх, 24. 2. Н. Йорк 440 3/8, Льондон 2061 3/4, Париж 1166 3/4, Мілано 2315, Брукселя 7407 1/2, Амстердам 2345, Осльо 10375, Копенгаген 9217 1/2, Стокгольм 10632 1/2, Прага 1505, Берлін 176 5/8.

Збіжева біржа.

Львів, 24. лютого.

Пшениця оборот 392 тон, тенд. спок., жито 511, тенд. спок., ячмінь 210, тенд. вижчкова, овес 115, тенд. спокійна.

Ячмінь бров. 20—21, на мливо 17.25 до 17.50, паст. І. 16.50—16.75, паст. ІІ. 15.50 до 15.75.

Грошева біржа.

Обороти: 4 і пів проц. Пож. Внутр. 67.15, 4 і пів проц. Гіпот. Банку 63, Акції Польський Банк 135, Ходорів 93.50, Земні Гази 153.50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 25. лютого 1939.

1 кг. масла дес. бльок. без оп.	зол. 3.25
1 кг. масла бочк. вкл. з опак.	зол. 3.30
1 л. молока	17—18 сот.
1 кг. ясць	зол. 0.90

Тенденція на всі продукти вдержана.

ОПОВІСТКА.

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": з нагоди вінчання складають Ірина та Михайло Жиґкевичі, Ченстохова, зол. 5.— **на Рідну Школу,** зол. 5.— на **Інвалідів** і зол. 5.— на **Українську захоронку в Перемишлі;** з нагоди вінчання Л. Фрейнава з П. Гураль, весільні гості зложили **на Рідну Школу** зол. 6.60.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло", З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.